

**24. oktober
- si še vest
človeštva?**

Ob letošnjem dnevu Organizacije združenih narodov poteka tudi 10 let, kar je bil na Vinici ustanovljen Klub OZN. V tem kratkem času je mladim Vinčanom uspelo, kar se redko zgodi: poznajo jih državniki vsega sveta, pozna mladina vse Jugoslavije, zanje vedo znanstveniki, umetniki in pisatelji svetovnega slovesa.

Z akcijami „Poslušajte nas“, „Pridružite se nam“ in z zbiranjem tisočev pisem mladim za letošnji jubilej predsednika Tita so dosegli, da se iz male vasice na koncu Bele krajine sliši poziv k miroljubnemu sožitju med ljudmi na vseh kontinentih sveta.

Nasprotovanje vsakršnemu nasilju nad človeškimi bitji, prijateljstvo med narodi vsega sveta, vseh ras, vseh veroizpovedi in vseh narodnosti so osnovne misli, iz katerih nastajajo domiselne akcije viniških pionirjev.

Zbrane imajo pretresljive podatke, o katerih razmišljajo in ki morajo tudi nam seči do srca: v zadnji svetovni vojni je bilo na bojiščih ubitih 12 milijonov vojakov, v zaledju je umrlo 4 milijone ljudi; v taboriščih je izginilo 9 milijonov mož, žena in otrok; pogrešanih in ranjenih je bilo 35 milijonov ljudi. Druga svetovna vojna je povzročila dvajsetkrat več uničenja kot vojna v letih 1914 do 1918, toda človeštva se ni izučilo. Oborožitvena tekma traja naprej.

(Nadaljevanje na 4. str.)

VREME

Po prodoru hladnega zraka, se je v nedeljo izboljšalo vreme po vsej Sloveniji. Nad Evropo se je zadržalo obsežno območje visokega zračnega pritiska, ki vzdržuje pri nas lepo vreme.

V drugi polovici tedna pričakujemo nov prodor hladnega zraka iznad zahodne Evrope. Pri nas bo prevladovalo suho in hladno vreme.

M. L.

Nasmeh – radost – vesela mladost, tega naj bi bili deležni vsi otroci sveta. Člani viniškega Kluba OZN, ki letos praznujejo 10 let delovanja, si po svojih najboljših močeh prizadevajo, da bi to dosegli. Prav tako so vedno med prvimi pri nas, ki obsojajo vsakršno nasilje. Ob krivici, ki se godi naši narodnostni manjšini na Koroškem, so pretekli teden poslali tudi protestno pismo avstrijskemu zveznemu kanclerju. (Foto: R. Bačer)

LETOŠNJA KISLA VINSKA LETINA

Za sladkorjem lahko le — žalujejo

Zadnji topli jesenski dnevi bi še lahko delno popravili kakovost vinskega pridelka, toda večji del vinogradov je že potrgan

Če bi bil človek vedež, ne bi bil revež, velja nasploh, za kmeta pa še posebej. Vremena pač ni mogoče zanesljivo napovedati, in ker je obetalo kilavo jesen, so vinogradniki pohiteli, namesto da bi počakali, da bo jesensko sonce nadomestilo zamujeno in dodalo moštu še kaj sladkobe. S trgovijo so pohiteli, zdaj pa ob toplih jesenskih dneh lahko le žalujejo za tem, kar so storili.

Na Dolenjskem so odloki predvidevali trgateg sorazmerno zgodaj: s 1. oktobrom naj bi začeli trgati bele sorte grozdja, z 8. oktobrom pa rdeče. Šmarnica je prepuščena njenim lastnikom, da jo potrgajo po lastni presoji, kolikor se jim pač ljubi pobirati jagode po tleh. Vinogradniki so v tem času resda za-

čeli trgati, čeprav bi bilo, kot se je zdaj izkazalo, koristno še po-

čakati. Prav so storili tisti, ki te dni še trgajo, kar smo lahko ugotovili v nekaterih krajih na Dolenjskem.

Letos v kletih vre mošt z manj sladkorja, kar pomeni, da bo vino bolj kislo kot običajno. Posebno velja to za cviček, saj je znano, da je žametna črna kot temeljna sorta že tako in tako kasna v zoritvi. Letino je poslabšal tudi izredno močan napad bolezni, predvsem peronospora. Kdor ni škropil vsaj osemkrat, mu je pobrala veliko pridelka. Po njem je segla tudi letos zelo razširjena grozdna gniloba (botritis), sušica kabrnkov in še nekatere.

M. L.

Za brežiški in novomeški občinski praznik

Bralce in naročnike Dolenjskega lista opozarjamo na posebni prilogi v prihodnji številki domačega glasila SZDL, ko bomo 26. oktobra namenili dosežkom, načrtom in osrednjim vprašanjem nadaljnega razvoja občin BREŽICE in NOVO MESTO posebej 24 strani prostora. Zbrano gradivo bo zanimiv pregled v zadnjem času doseženih uspehov, zlasti pa zgoščen prikaz vsega, kar se tema dvema našima razgibanima občinama obeta v prihodnjih letih. Šolska vodstva vabimo, da priloge hranijo in njuno gradivo uporabljajo pri seznanjanju mladine z napredkom domačih krajev.

UREDNIŠTVO

Dolenjci v sredini

Tri tedne pred koncem akcije za pomoč poplavlencem, je bilo zbrane na žiro računu solidarnostnega sklada okoli 60 odstotkov predvidenega denarja. Dolenjske občine so nekeje v sredini. Med občinami, ki so vplačale največ predvidenega prispevka, je na 7. mestu Ribnica (vplačala že 82,5 odstotka), med tistimi, ki so vplačale najmanj, pa je (četrti z zadnjega konca) Kočevje, ki je vplačalo le 21 odstotkov predvidenega zneska za pomoč poplavlencem.

330 vreč cementa zastonj!

Trboveljski cementarji se odrežejo, če je treba! Krajevni skupnosti Trebelno so namreč pomagali ob proslavi 30-letnice ustanovitve Gubčeve brigade: 30 vreč cementa so najprej poklonili za ureditev kraja, 300 vreč pa za gradnjo vodovoda. Res hvalevredna pomoč v gradbeni sezoni, ko je cementa močno primanjkovalo!

Dve priznanji

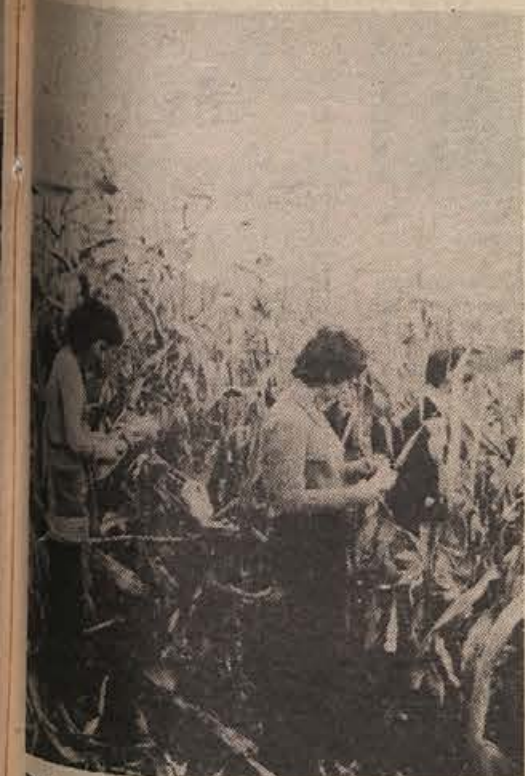
Ob 20-letnici republiškega javnega pravobranilstva je bila prejšnji četrtek na ljubljanskem magistratu slovesnost, na kateri so podelili odlikovanja enajstim zaslužnim delavcem pravobranilstva. Red dela z zlatim vencem je dobil tudi občinski javni pravobranilec v Novem mestu dr. Bogdan Škerlj, Marija Bele-Obed, ki je na novomeškem pravobranilstvu sodelavka že od vsega začetka, pa je dobila red dela s srebrnim vencem.

Prihodnje leto bo v Novem mestu občni zbor Slovenskega zdravniškega društva. Na njem bodo med drugim obravnavali zgodovino zdravstva na Dolenjskem, za okroglo mizo pa alkoholizem. O tem so se pogovarjali tudi na občnem zboru novomeške podružnice 11. oktobra v Novem mestu. Na posnetku od desne proti levi v prvi vrsti: predsednik Slov. zdravniškega društva dr. Anton Dolenc, ravnatelj novomeške bolnišnice prof. dr. Oton Bajc in dr. Julij Saje iz zdravstvenega doma. (Foto: I. Zoran)

„Če bi bil jaz župan, bi dal vse, ki so odgovorni za cesto, pred sodišče,“ je zatrdil Miha Klarič (prvi z leve), odbornik občinske skupščine Kočevje. Več o ljudeh in krajih „na koncu sveta“ preberite v reportaži na 8. strani današnje številke. (Foto: J. Primc)

Dijaki novomeške gimnazije in ekonomske srednje šole so pomagali pri spravilu koruze na družbenih zemljiščih na novomeških Mestnih njivah. Koristen je vsak dinar, ki ga mladinci pri tem zaslužijo, saj omogoči izlet ali nakup šolskih knjig. (Foto: Z. Šeruga)

Po Koroškem, po Kranjskem že ajda zori — poje narodna pesem, ki mi je prišla na misel ob pogledu na Svetičeve s Tanče gore, ko so jo odnani spravljal na ostrve. Toda očetu in sinu ni bilo za pesem, kajti čakalo ju je še veliko dela z ajdo, ki letos ni lepa. (Foto: R. Bačar)

81 novih cestnih znakov bo zamenjalo dotrajane znake na občinskih cestah v sevnjski občini. Najslabši so znaki ravno na nekdanjih cestah 3. reda, ki jih je v upravljanje z novim letom dobila občina. Na sliki: cestni delavci pripravljajo drogove. (Foto: Alfred Železnik)

Dva metra veliko Piko Nogavičko, ljubljanskega zrnaja, palčke, velikansko planiko in še marsikaj zanimivega so narisali z barvnimi kredami prejšnji teden popoldne učenci in učenke pred grmsko osnovno šolo. Slikovite „umetniče“ si je ogledalo veliko občanov. (Foto: J. Pezelj)

Nič o »škartu«

Letošnje leto naj bi bilo v znamenju kvalitete. V Jugoslaviji potrebo po kakovosti blaga in izdelkov ne poudarjamo brez razloga! Izračunali so namreč, da izgubimo na leto devet odstotkov narodnega dohodka zaradi »škart robe«. Teh devet odstotkov pomeni milijarde, ki gredo v nič.

Vendar tudi na Dolenjskem o kakršnikoli akciji, ki bi imela namen izboljšati kvaliteto, ni ne duha ne sluha. Leto pa bo zdaj zdaj naokoli.

Sejmišča

NOVO MESTO: ponedeljkov sejem je bil živahnejši kot običajno, pravi kupcev je prišlo iz sosednjih občin. Cene so bile v glavnem nepremene. Napredaj je bilo 751 do tri mesece, od tega 669 pujskov starih do tri mesece. Mlajših pujskov je najprej prodanih 217 po 13 do 14 dinarjev kilogram žive teže. Nad tri mesece stari prašiči so veljali 10 do 11 dinarjev kilogram, prodanih pa je bilo le 13.

BREŽICE: na sobotnem teden-skem sejmu prašičev je bilo napredaj 376 živali, velika večina starih do tri mesece. Mlajših pujskov je najprej prodanih 217 po 13 do 14 dinarjev kilogram žive teže. Nad tri mesece stari prašiči so veljali 10 do 11 dinarjev kilogram, prodanih pa je bilo le 13.

Kmetijski nasveti Spremenjeno mleko

Vsaki gospodinj (ali gospodinjcu) z malo daljšim »delovnim stažem« se je gotovo že primerilo, da se je nepasterizirano mleko pri kuhanju sesirilo. To je ena izmed mnogih napak mleka, ki povzročajo neprijetnosti in gospodarsko škodo.

Mleko ima kot lahko pokvarljivo hrano dovolj priložnosti za napake, ki se kažejo predvsem v spremenjenem vonju, okusu ali barvi. Najbolj uspešno jih preprečimo, če pravilno hranimo mleko in ne gremo krave molznice ter spoštujemo higienska načela pri mlečenju — razumljivo — če kolikor mogoče skrbimo za zdravje krave.

Napake so najrazličnejše. Če se mleko spremeni takoj po mlečenju, lahko upravičeno posumimo, da je tega kriva krma ali vnetje vimena. Rdečkasto mleko, na primer, povzroča pre-mleko dajanje lahko lucerna, ajda, grašica. Isti napaki lahko povzročajo drobnozrnatost posebnih vrst, vendar se v takih primerih spremenjena barva pojavi kasneje, ne takoj po mlečenju. Klice povzročajo tudi rumenkasto ali rjavkasto mleko.

Razen v barvi se kažejo napake mleka tudi v spremenjenem vonju in okusu, pravzaprav so tovrstne napake še pogostejše od napak v barvi. Pelin, grašica, redkev in še nekatere rastline dajo grenko mleko. Podobno je z žltavimi oljnimi pogačami, damo živalim v prevelikih količinah. Mleko ima lahko tudi vonj po hlevu, po loju, po kvasu, mliu, sadju in še nekaterih drugih snoveh. Te napake običajno zakrivajo mikrobi, boleznijo molznice ali celo nekatere vrste zdravil.

Se se pojavi sprememba v barvi, okusu ali vonju mleka, je nujno takoj ukrepati. S sumljivo krmo je priporočljivo takoj prenehati. Če sumimo druge vzroke, je najbolje, da pokličemo na pomoč živilnozdravnika, ki bo odredil, kaj je treba narediti. Zavedati se je treba, da napake mleka lahko zelo zmanjšujejo porabo tega naravnega hranila in s tem kmetov dohodek.

INŽ. M. L.

Po novem: socialna pomoč v prave roke

Ob zadnji podražitvi bele moke za 36 par pri kilogramu, olja za 84 par in sladkorja za 32 par je republiški izvršni svet seznanil javnost s tem, kako namerava v prihodnje poskrbeti,

Pomoč le pomoči potrebnim.

da podražitve ne bodo najbolj prizadele ljudi, ki že tako in tako najslabše živijo.

Trdno smo prepričani, da bo predvidena skrb za življenjski standard ljudi z majhnimi prejemki boljša od dosedanje. Doselej je namreč zveza z nadomestili (kompenzacijami) pomagala proizvajalcem, da so lahko dali na tržišče osnovna živila po nižji ceni. S tem je pomagala tudi tistim, ki pomoči sploh

niso bili potrebni. Ljudje z velikimi zaslugi so kupovali kruh, sladkor in olje po enako regresirani ceni kot tisti, ki se komaj preživljajo. To ni bila prava socialna politika, kot smo v našem listu opozorili že takrat, ko so kompenzacije začeli uvajati.

Po novem so nadomestila proizvajalcem prenehala, dovoljena pa jim je bila višja cena. V Sloveniji je ostal izjema edino še kruh, kjer bodo kompenzacije v veljavi do konca tega leta in se to živilo razen v tistih občinah, ki jih je prehitel zvezni odlok o zamrznitvi cen (ko je bila delna podražitev s pekar-nami že dogovorjena), ne bo podražilo.

Ob dražji moki, sladkorju in olju je treba zaščititi ljudi z nižjimi prejemki. Zaradi tega so povečani otroški dodatki, povečane bodo pokojnine, štipendije, najnižji kalkulativni osebni dohodki v družbenem dogovoru, občinske skupščine pa imajo nalogo, da povečajo socialno pomoč. Torej: pomoč bodo dobili tisti, ki jo potrebujejo, in tako je prav!

MI. LEGAN

Z DC-9 na dopust v domovino

Letala za zdomce

Inex Adria Aviopromet sodi po 11 letih obstoja med večje charter-ske prevoznike v Evropi. S štiri leti DC-9 in z enim DC-8 leta po Evropi, v načrtu pa ima tudi čez-atlantske polete v Ameriko in Kanado. Od 18. oktobra do 9. decembra letos bo IAA z redno verigo poletov vzdrževal zvezo Zagreb-Duesseldorf-Frankfurt in nazaj, od 10. decembra do novega leta pa bo za naše zdomce pripravil vrsto poletov.

S praznimi letali bo šla Adria v Frankfurt, Duesseldorf, Hamburg, Hanover, Muenchen in Stuttgart. Vozovnice bodo prodajali s precejšnjimi popusti, zato računajo, da bodo z DC-9 prepeljali precej naših zdomcev. Se posebnosti popuste so namenili za tiste, ki bodo pred novim letom odšli na obisk k svojim v Nemčijo. Zanimivo je, da traja polet do Frankfurta komaj uro in 20 minut, da je v letalu prostora za 115 potnikov, ki lahko brez doplačila vzamejo 30 kg prtljage. IAA bo nekajkrat poletel tudi z ljubljanskega letališča. Točen načrt poletov bo znan do konca novembra.

Za naše zdomce bo še posebej ugodno, ker bodo lahko kupili karte

in sploh zvedeli vse potrebno pri Grimexu v Frankfurtu, ki je za te polete prevzel generalno zastopstvo. Se posebno razveseljivo je, da se bodo tam lahko zmenili v slovensčini!

J. S.

„Celuloza“ Krško: pobuda za združitev slovenske papirničarske industrije

Iz ust delavca

Na javni tribuni v „Celulozi“ v Krškem — priredila sta jo uredništvo slovenske izdaje „Komunist“ in RTV Ljubljana — se je dvignil Tone Skafar in menil, da bi bilo ob sedanjih razpravah o ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela koristno spregovoriti tudi o večjem poslovnem sodelovanju ali celo združitvi slovenske papirničarske industrije, v kateri „bi bila lahko Celuloza maksi temeljna organizacija združenega dela“.

Za nas, delavce, ni važno, kako bi v takem velikem podjetju razdelili „stolčke“, za nas je pomembno, da bi združeni ustvarjali več, bolje gospodarili in lažje tekmovali z drugimi proizvajalci, je še dodal.

Pobuda je toliko več vredna, ker prihaja „od spodaj“, iz ust delavca. Slovenska industrija je razdrobljena, majhna že v primerjavi z drugimi republikami, kaj šele z razmerami v industrijskem svetu, kjer kraljujejo velike mednarodne družbe in združenja.

Naj spregovorijo primerjava. Iskra, največje slovensko podjetje, ki ima celo vrsto tovarn in v katero stavimo toliko upov, je po obsegu proizvodnje, izražene v dinarjih, šele na desetem mestu v Jugoslaviji. V spisku dvestotih največjih podjetij na svetu pa bi zamažali iskali kako jugoslovansko delovno organizacijo.

Zatorej je na mestu akcija CK ZKS, ki spodbuja združevanje, zaželeno pa take pobude, kakršna je bila izrečena v Krškem.

Ob protestu zoper molk

Javno pozornost v Sloveniji, posebno pa še na Dolenjskem, je te dni pritegnilo naše glasovanje v gospodarskem zboru republiške skupščine. Kar 23 poslancev od skupno 54 navzočih se je namreč zdržalo glasovanja glede odvzema poslanske imunitete Petru Vujčiču, nekdanjemu direktorju metliške „Beti“, ki je osumljen kaznivih dejanj in ki je zbežal v tujino.

Ljudje se sprašujejo, kaj je z odgovornostjo teh poslancev, objavljeni so bili tudi ogorčeni protesti zoper njihovo ravnanje. Volivci niso zadovoljni z izgovori nekaterih, češ da obrazložitev v skupščini pred glasovanjem ni bila dovolj jasna in temeljita. Primer „Vujčič“ je slo-

venski javnosti pač dovolj poznan.

Kaj torej narediti? Omenjeni poslanci so vsi člani Zveze komunistov in zato partijsko odgovorni predvsem pred svojimi organizacijami v občinah. Najmanj, kar so si zaslužili s svojim premajhnim političnim posluhom, je ostra partijska graja. Stvar občinskih organizacij je, da ocenijo, ali je potrebno še kaj več, morda celo odpoklic, pri čemer pa je seveda treba upoštevati celotno poslanstvo dosedanje delovanje. V Trebnjem na primer je občinski komite ZK partijsko kritiko že izrekel in prizadeti poslanec jo je tudi sprejel. Podobno je bilo v Sevnici.

Glasovanje v republiški skupščini nam ponuja tudi nauke za naprej. Značilno je namreč, da je bilo med omenjenimi 23 poslanci kar 22 direktorjev. To potrjuje stališča Zveze komunistov, da je pri izbiri nujno treba bolj upoštevati moralno-politična merila in da ni prav, če v poslanskih klopih v tolikšnem številu sedijo direktorji oziroma člani izvršnih teles.

M. L.

Bolje prva zamera kot zadnja!

Odkod dvomi?

Vzroki za zaskrbljenost pred graditvijo jedrske elektrarne v Krškem so dosti globlji kot na primer „zavdanje sosedom“ za sodoben energetske objekt. V vsakdanjem življenju imamo namreč toliko dokazov za nespoštovanje predpisov, da je prav, če je sleherni občan pozoren na te stvari.

So podjetja, ki so naredila že ogromno škodo z onesnaževanjem okolja, pa mirno obratujejo naprej. Sem vsekakor sodi termoelektrarna II v Trbovljah. Pomanjkanje denarja je bilo glavni razlog za popuščanje investitorju med gradnjo in tako je zrasel precej nižji dimnik, kot je bil predviden. Iz prepovedi obratovanja zdaj ne moremo več računati, ker bi pomenila prevelik gospodarski zastoj, torej bo zrak onesnažen še naprej.

V Brežicah imajo izkušnje z umazano Krko, ker se novomeška industrija ni držala predpisov. Razumljivo je, da so se občani spraševali, če se bodo uresničila zagotovila graditeljev, jedrske elektrarne glede Save in njene temperature, da to ne bi pozneje prizadelo ribjega zaroda.

Nezaupanja je vsak dan manj, ker dobiva prebivalstvo vse zaželeno informacije. Veliko je k temu prispeval obisk posavske delegacije v nemških jedrskih centralah. V pogovorih z župani in odborniki teh občin se je delegacija prepričala, da je povsod poskrbljeno za varnost. Vprašanje, kakšne so posledice za investitorje, ki zaradi pomanjkanja denarja obidejo predpise, je v Nemčiji čudno izvenlo, toda za izkušnje v Sloveniji in Jugoslaviji so dvomi o spoštovanju zakonitosti logični.

»vredno je zapisati...«

Kmetijska zadruga naj bi bila bližje kmetu, postati mora resnična zadruga kmetov. Zadruga združuje kmetovalce, in delovni kolektiv. Zadrugniki in člani delovnega kolektiva imajo pravico do dohodka. Zato je treba dohodek natančneje ugotovljati in pravično deliti. Če to v zadrugi znajo narediti, ne bo ne razprtij ne nazadovanja. Zadrugništvo se bo razvijalo in napredovalo.

To je osnovna misel novega zakona o združevanju kmetov in ustavnega dopolnila o temeljnih organizacijah združenega dela. Če bi bil obrat za kooperacijo te-

»Ena ni nobena«

meljna organizacija, kar pomeni, da bi ugotavljali in razpolagali z ustvarjenim dohodkom ter nosili posledice slabega gospodarjenja, bi bila kmetom s tem dana spodbuda, da bi v prihodnje bolj zavzeto in tudi odgovorneje sodelovali.

Ko zdaj slišimo, da nameravajo na Dolenjskem v zadrugah ustanavljati po eno samo temeljno organizacijo združenega dela, češ da je majhnini dano na voljo, da so ena sama TOZD, se lahko vprašamo, če bo ta namen sploh dosežen. Zadruga bo sicer dobila „moderen“ pridevek TOZD, notranji odnosi pa bodo lahko ostali v glavnem nespremenjeni. Torej bi vse skupaj ostalo pri starem. Računi ne bi bili čisti, kmetje bi sumili, da jih kolektiv „zažira“ ali obratno, nad zadrugnimi obrati, ki „proizvajajo izgubo“, bi ostajal le moralni pritisk, naj bolje gospodarijo.

Prav gotovo je težko ter marsikje precej zapleteno (in tudi nezaželeno) natančneje ugotavljati in deliti ustvarjeni dohodek, vendar bo to treba narediti. Majhnost zadrug ni pravo merilo za to, če naj ima eno ali več TOZD. Boljše merilo je različnost zadrugnih dejavnosti. Teh pa je lahko v majhni zadrugi prav toliko kot v veliki. Ni razloga, da ne bi naredili, kar je treba narediti, če hočemo, da bomo v kmetijstvu bolje organizirani, s čistejšimi računi.

M. L.

Sodili nas bodo samo po dejanjih!

Predsednik TITO: »V partijskem življenju smo prišli v položaj, ko ni več mogoče razpravljati, marveč je treba preiti k dejanjem. Dovolj sem govoril. V partiji moramo sprejeti najostrejšie ukrepe proti vsem tistim, ki ne izvajajo sklepov, ki niso komunisti, ki so prišli v partijo zaradi karizma in se v njej vedejo nekomunistično, nesocialistično...«

Prejšnji teden smo poročali o Titovem pogovoru z novinarke zagrebškega »Vjesnika«. Nič ni bolj razumljivega kot dejstvo, da je med vsemi našimi ljudmi prav zdaj, v tem hipu, toliko iskrenih želja, zahtev in pričakovanj — da moramo urediti vse, kar je med nami neurejenega in zamujenega, kar smo v tolikih dokumentih ponovno slišali, pa potem ni bilo narejeno v celoti ali pa je bilo spet odloženo. Prisluhnili smo ljudem in iz vseh krajev pokrajine prihaja kot enoten odmev:

Besedam naj slede dejanja! Ne dovolimo več, da bi se nekateri v zvezi komunistov samo šopirili, pa nič delali! Ven s takimi, ki z moralno podobo komunista nimajo že dolgo nič skupnega! Poglejte pristojni državni organi, odkod nekaterim vile, razkošni avtomobili, veliki vikendi in drugo bogastvo — ko mnogim delavcem in rezevsem še vedno ne moremo zagotoviti niti dostojnega, skromnega stanovanja! Čemu so dobro plačani ljudje v državnih stanovanjih, zraven tega pa imajo velike zidance, po več avtomobilov hkrati in drugo bogastvo? Bo konec spekulacij pri preprodaji zemljišč? Bo takoj konec goljufij in prisvajanja denarja na račun drugih?

Ko te dni organizacije ZK berejo pismo predsednika ZKJ in izvršnega biroja predsedstva ZKJ vsem organizacijam in članom ZK v državi, ga obravnavajo tudi v luči Titovih odgovorov »Vjesniku«. Zato skušajmo na kratko in zgoščeno ponoviti bogastvo misli tovariša Tita — in najti v njih napotilo za takojšnje ukrepe povsod in pri vseh.

Predsednik Tito je najprej opozoril, da smo z orjaškimi koraki napredovali v Jugoslaviji k vsemu temu, kar danes imamo, ker so bili naši ljudje pri tem zgodovinskem delu tako vztrajni. Dosegli smo velikanske uspehe, čeprav nam vse od konca vojne do danes niso dali miru in nam ga tudi danes ne dajo, ko nam na razne načine mečejo polena pod noge. Lahko smo zadovoljni s tistim, kar smo v domovini dosegli — vendar pa je dejal tovariš Tito:

... bomo šli še hitreje naprej in dosti hitreje odpravljali težave in probleme, če bomo vse tisto, kar zdaj poudarjamo, da moramo storiti, tudi zares storili. To pa pomeni, da moramo, zlasti komunisti, drugače ravnati... Za razvoj Jugoslavije so v prvi vrsti odgovorni komunisti... Ko bomo partijo okrepili, ko bo partija res tisto, kar mora na današnji stopnji našega razvoja biti, potem, upam, bo vse šlo lažje, kot je šlo doslej, zlasti še v zadnjem času...

Partijo moramo očistiti

Predsednik Tito je nato takoj opozoril, da moramo predvsem do kraja pripeljati reorganizacijo ZK. Pri tem moramo delati veliko ter odločneje in vztrajneje. Ko je govoril o tem, da potrebujemo avantgardno partijo, je tovariš Tito rekel:

„Prav to je tisto, kar sem stalno poudarjal. To pa pomeni, da v njej ne morejo biti tisti, ki nimajo absolutno nobene zveze s socializmom, s komunizmom, ki so prišli v partijo zaradi karizma in ki ovirajo razvoj, ne le partijskega življenja, marveč naše družbeno gibanje sploh. Partijo moramo torej očistiti...“

O nekaterih zelo bogatih ljudeh, ki so zdaj tudi v partiji, je tovariš Tito dejal, da morajo taki ven iz partije, sicer naša zveza komunistov ne bo partija delavskega razreda. Partija mora imeti v svojih vrstah takšno disciplino, da naše množice idejno usmerja in razrednemu sovražniku onemogoča, da bi zasedel položaje, kakršne danes pri nas v raznih oblikah že ima.

Razredni značaj osvobodilnega boja

„Razume se, da smo zmeraj bili in da zmeraj bomo za de-

mokratski razvoj.“ je nadaljeval tovariš Tito. „Toda v čem je bistvo demokracije? Ne moremo dovoliti, da bi se z demokracijo okoriščal vsakdo, celo razredni sovražnik, naš nasprotnik. Ne moremo. Za take ne more biti demokracije. Ne smemo pozabiti, da je osvobodilni boj imel tudi razredni značaj, da je bil tudi oborožen razredni boj. Četniki, ustaši, belogardiisti, najrazličnejši kvilingi so se uvrščali na stran okupatorja, da bi svoje položaje ohranili po vojni. To je bil torej tako razredni kot osvobodilni boj...“ je nadaljeval predsednik Tito.

Dejal je nato, da med vojno nismo odpravili vseh sovražnikov, da so se razni nasprotniki pozneje, po osvoboditvi, celo razmahali, se okoristili prav z našo demokracijo. Nismo bili budni. Tudi danes imamo te razredne nasprotnike; to so vsi tisti, ki so proti socializmu, tudi tisti, ki hočejo obogatiti na račun tujega dela.

„To je razredni sovražnik. In takšne moramo ne samo izključiti iz partije, temveč jih tudi administrativno preganjati. Vrniti morajo, kar so odvzeli tistim, ki so te dobrine ustvarjali.“ je podčrtal tovariš pred-

sednik. Velja si zapomniti tudi naslednje njegove besede:

„Z demokracijo smo šli torej preveč na široko, preden smo ji očistili pot... Ne, mi nismo proti demokraciji. To smo dokazali in še kako dokazali! Mar je to mogoče dokazati s čim, kar je večje od tistega, kar je izbojeval naš razredni razred, to pa je samoupravljanje? To je po vseh pravilih marksistične in leninistične znanosti najbolj demokratska in najpriljubljenejša razvojna pot. To je velika pridobitev.“

Ugotoviti izvor lastnine zelo bogatih

„Ce ima kdo nekaj milijonov starih dinarjev; to ni nobeno bogastvo, seveda če si jih je pridobil s svojim trudom in ne na račun drugih.“ je odgovoril predsednik Tito na naslednje vprašanje.

Poudaril je nato, da bo treba predvsem ugotoviti izvor tistega, kar kdo ima, pogledati, kje je dobil. Treba je uvesti zanesljivo kontrolo, da

ne bo nihče spekuliral. Sestaviti bo treba posebne komisije, pa tudi služba družbenega knjigovodstva bi tu lahko mnogo naredila. Najprej pa mora

„zveza komunistov to storiti v svojih vrstah. Vidite,“ je nadaljeval predsednik Tito, „doslej smo govorili, da je potrebno, zdaj pa bomo rekli: mora! Pa bomo videli. Tistega, potrebno mi je že dovolj. Zdj se, potrebno naj končno neha. Jasno je treba povedati: storili bomo to in to! Kdor se temu ne bo podredil, mora iz vrst zveze komunistov!“

Kdo bo začel bitko? Na to vprašanje je tovariš Tito dejal:

„Ali je pri nas javno mnenje? Je. Toda treba ga je spodbuditi, mobilizirati, da bomo onemogočili početje teh ljudi. Za to morajo poskrbeti komunisti. Ljudstvo izredno zaznava vse stvari, vidi jih in občuti. Komunisti naj imajo več posluha za to. Nikakršnega dvoma ni, da je veliko število ljudi poštenih, vendar je treba pokazati, kako se bomo borili proti takim stvarim...“ In nato še:

„Ne morete si predstavljati, kako težko mi je, kadar vidim to, o čemer smo govorili, to bogatitev, to dirko za dinarjem. Zelo dobro pa vem, kako živijo družine z najnižjimi dohodki... Ni treba, da bi ZK imela nad milijon članov. Lahko jih imamo tudi nekaj sto tisoč manj, vendar mislim, da ni toliko tistih, ki bi jih bilo treba odstraniti, velika večina je poštenih. Toda tisti, ki niso poštene, morajo ven, zanje ni prostora v zvezi komunistov. To je treba izvesti predvsem v osnovnih organizacijah, tam, kjer se vsi dobro poznajo in kjer vsakdo ve, kaj kdo ima in kakšen je.“

Tak poseg pa bo morala izvesti država, je dejal nato tovariš predsednik. Nastopiti mora tam, kjer je očitno, da je nekdo prekorajčil mejo. To delajo potem ukrepati tam, kjer je potrebno. Primer: nihče ne more imeti državnega stanovanja, če ima svojo hišo, v kateri lahko stanuje. To je eno. Drugo, če ima vilo in jo daje v najem, da bi zaslužil, mu tega prav tako ne smemo dovoliti.

»Reševanje vseh teh odprtih vprašanj mora sprožiti partija. Drugi jih ne bodo.« (Predsednik Tito v odgovorih Vjesniku)

Za enotno idejno usmeritev

Ko je nadaljeval, je tovariš Tito opozoril na nujno potrebno enotnost v vseh vodstvih ZK, na nevarnost birokratskih izroditev in na obračun s silami znotraj partije, ki preprečujejo, da bi naša skupnost obrabala z birokratskimi elementi. Vodstvo ZKJ je enotno.

„Kakor vidite, med nami, ki smo vodili revolucijo, ki smo bili tudi med vojno enotni, ni nesloge. Mi gledamo enako na te zadeve. So pa nekateri drugi posamezniki, ki so prišli iz nezdravih intelektualnih krogov, iz nesocialistične inteligence. To so ljudje, ki se nam postavljajo po robu. Prepričan sem, da bo na naši strani tudi 99 odstotkov borcev. O tem ne dvomim.“ — Krepitev partije, to je zdaj poglavitna stvar. Politično in idejno usmerjanje mora biti enotno za vso državo. O posebnih razmerah v posameznih republikah naj odločajo komunisti v republikah, toda

„na osnovi enotne idejne usmeritve, kar pomeni, da pro-

grami idejnih in političnih akcij ne smejo biti v nasprotju z enotnostjo naše socialistične skupnosti kot države, ki gre v komunizem.“

S toplimi besedami je predsednik Tito v pogovoru oživil podobo starega komunista, ki vse življenje ni imel časa, da bi počival na lovorikah, saj je komunist po njegovem vojak revolucije. In dokler revolucija traja, sredi nje pa smo še vedno — komunist mora ostati njen vojak. Tovarš Tito je tu dejal:

„Ce je kdo komunist in pravi revolucionar, mora biti v tako zapletenem mednarodnem položaju in sredi našega tako burnega notranjega razvoja tako da ga bodo spoštovali in ga cenili, da mu bodo ljudje verjeli, ker bo delal in ravnal tako kot govori.“

Sledil je pogovor o mladini, ki ne more zahtevati samo pravic, ne da bi prevzela obveznosti. Boj je tr-

LJUDSTVO OSTANE

„Pri nas ni tako, da bi bilo vse odvisno od enega človeka. Velikansko število ljudi, pa tudi vse ljudstvo ve, kaj bo treba storiti, če se poslovim jaz ali kdo drug. Velikansko število ljudi razume našo stvarnost in ve, kaj je treba. Ljudstvo ostane. Ljudstvo, za katerim je tak na kalvarija, kakršna je naša. tega ne pozabi; ve, v čem je njegova največja in najmočnejša podlaga, ve, kako ohraniti svoje bistvo, svoj jaz.“

Tovariš TITO na Kozari

ba napovedati raznim vplivom matorne meščanske, ki pronicata v naše mladje in kvari moralno podobo mladine, ki bi morala biti strnjena v enotnejši mladinski organizaciji. Svoj pogovor z »Vjesnikom« je tovarš Tito sklenil z besedami:

„Ze zdavnaj sem se odločil, da moram iti do konca... Ni mam več veliko časa. Dovolj mi je že tega, da se ves čas ubadam s temi posamezniki in zato moram zdaj storiti vse, kar lahko storim.“

S temi besedami je odgovoril na zadnje vprašanje v pogovoru, ki je novinarke »Vjesnika« vprašala, ali meni, da je zveza komunistov zdaj na odločilni prelomnici, ko je treba stvari energično vzeti v roke.

Odmevi na gornja Titova stališča po vsej domovini pričajo, da ljudstvo zdaj zahteva, naj partija odločno razčisti vse, kar ni v skladu z gradivjo samopopravnega socializma in postopnih odnosov med člani naše družbe. In menda ga ni med poštenjaki naše družbe človeka, ki bi ob tem delu stal ob strani.

Predsednik Tito s pokojnim narodnim herojem, generalpolkovnikom Viktorjem Bubnjem, načelnikom generalnega štaba, ki je v nedeljo nenadoma preminul. Pokojni tovarš Bubanj je bil velik prijatelj Slovenije in njenih lepote, pri nas pa je imel tudi dolgo vrsto prijateljev, bojnih tovarišev in sodelavcev. Na sliki: na opazovalnici manevrov SVOBODA 71 (Foto: arhiv Dolenjskega lista)

SE TAKO DELA Z BOGASTVOM?

Spet smo praznovali teden otroka v pravcati poplavi besed – Res pa je: samo za trenutek se obrnemo k njim, na katerih bo slonela bodočnost – Vsi tarnamo, da je premalo vrtcev, gradimo pa luksuz

Družina Ivana Didoviča živi – težko bi temu rekli stanuje – na Cesti herojev 17, v Novem mestu. Na ves glas so z močno navitega gramofona peli Slaki, ko sem se po nekaj tesnih stopničkih vzpenjala proti vratom. Močno je zaudarjalo po urinu iz odprtega prostora, pred katerim je bilo ležišče. Razpadajoč divan na terasi, pred vhodom v „stanovanje“. V mansardni sobi so, razen omare in pralnega stroja, samo 3 postelje, v mali kuhinji pa opaziš najprej radio z gramofonom. Verjetno je mlad, a ima nekaj starčevskega v sebi. Na velike kose svežega belega kruha je otrokom na debelo mazal pasto.

„Jejte ljubčki! Če bo premalo, bom še dal,“ jim je govoril.

Morda Ivanu Didoviču delam krivico, toda zdelo se mi je, da kjegova sapa tistega jutra ni dišala po kruhu in pasteti.

„V temle bunkerju živimo in obupujemo. Zena dela v ELI, jaz bom službo raznašalca časopisov nastopil šele jutri. Zdaj sem bil brez zaposlitve, a delal sem na šitih. Naši otroci niso lačni. Pridni so in vse jih imam rad. In kdo je moj mali? Koga vzamem v posteljo?“ je vprašal otroke.

– Mene – se je oglasil 6-letni Ivanček. Poleti je bil v koloniji na Debelem

rtiču in še ni pozabil, kako lepo je bilo tam. Tudi dekletci, 8-letna Sonja in 7-letna Marinka, sta bili na morju. Z Rdečim križem sta šli v Fazan.

„Moji otroci so zlata vredni,“ je dalje pravil Didovič. „Naša Sonja je bila v šoli odlična. Nalivno pero sem ji kupil, ko ga jaz nikoli nisem imel. Meni je bilo 5 let, ko sem moral zdoma za pastirja. Nikoli ne bom pozabil, kako me je bosega zeblo v noge. Natrgal sem razpadle gume od koles in si jih privezal na noge ali pa bose noge pomakal v sveže kravjeke, da sem se ogrel. Moji otroci imajo vsi čevlje. Rad bi jim kupil vsega, kar bi si pozeleli. Živčen sem. Mar vi ne bi bili v takih razmerah in s takim otroštvom?“

Malčki so gledali ata z odprtimi usti in se muzali, ko jih je stiskal k sebi. Od te bede, ki ni lakota, beda pa vendar, sem hotela ubežati. Didovič pa je še kar naprej govoril, da so otroci nadarjeni za muziko in da bi rad kupil temu harmoniko, onemu kitaro, tretjemu klarinet. In da bi bilo pri njih življenje čisto drugače, če bi imeli namesto bunkerja stanovanje.

»Mi rečemo kar bunker«

Štirje mali Didoviči z očetom, ki bi jim rad dal najboljše in najlepše, kar svet premore

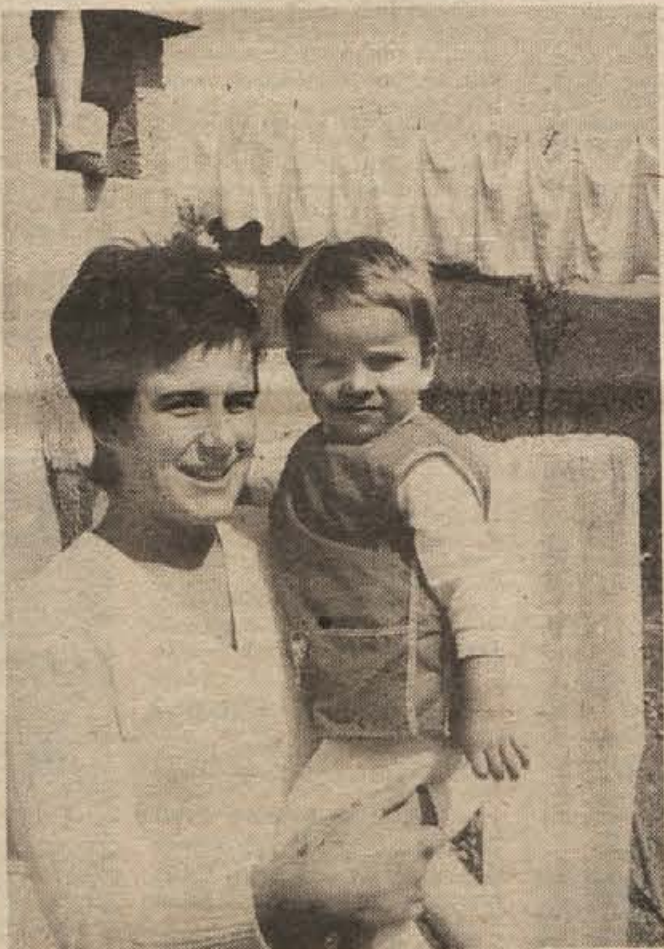
»Za Irenco bi dala vse«

Pes je lajal na vse pretege in si prizadeval utrgati se z verige, ko sem oprezala okrog hiše št. 43, prav tako na Cesti herojev. Tu o slabih razmerah ni sledu, mala Irenca pa je vseeno svoji mami pripravila precej težkih ur.

Mira Novak je končala gostinsko šolo in je zaposlena v zasebnem gostišču. V tem poklicu ni prostih sobot ne nedelj ne večerov, še manj praznikov.

„Varstvo za Irenco je zame najhujši problem. Ko je bila še čisto majhna, jaz pa sem delala v Šmarjških Toplicah, sem morala že pred 5. uro zjutraj z otrokom od doma. Nosila sem jo v varstvo enkrat sem, drugič tja, ker nikjer nisem mogla dobiti stalne varuške. Strašna je skrb na

delovnem mestu, ko ti misli venomer uhajajo k otroku. Morala bi gostom kazati prijazen obraz, jaz pa sem kar naprej slišala Irenčin jok. Obupavala sem nad takim življenjem, ko se mi je pred nekaj meseci nasmehnila sreča. Ker živim v hiši staršev, ki delajo v Nemčiji, sta mi dovolila vzeti na stanovanje družino, da mi pazijo otroka. To je sicer začasna rešitev, dolgoročno pa bi bila menjati službo. Želim si tako zaposlitev, da bi bila popoldne doma. Nameravam na tečaj strojepisja, kajti gostinska delavka in še mati samohranilka težko zmore skrbeti za otroka tako, kot bi želela. Irenca je vse, kar imam.“

Mala Irenca s svojo mamico Miro Novak

Tudi od trpljenja hiraš

„Oba z možem sva imela strašno mladost. Daleč od Slovenije sva doma, oba iz iste vasi. Preteklost, ob kateri se mi še danes ježijo lasje, je pustila sledove. Živčena sva oba z možem in on je po nekaj letih zakona začel piti. Veliko je pil. Letos je bil na zdravljenju in zdaj je dober. Že tri mesece ni poskusil nobene alkoholne pijače.“

Preveč trpljenja je vtkanega v njen obraz, da bi se lahko tudi ob pripovedovanju ugodne novice nasmejala.

Kot bi Jelka Tomašev iz Gotne vasi 40, vrtela filmski trak, tako nazorno, pretresljivo in odkrito mi je pravila o svojem življenju. Mlada je še, a brez mladostnega žara. Že 7 let dela v tovarni Novoteks. Ima podstrešno stanovanje v običajni kmečki hiši, toda čisto in opremljeno, tako da mi je vzelo sapo. Dnevna soba, zares okusno opremljena, se zvečer spremeni v spalnico. V precej veliki kuhinji pa ima tudi ležišče. Jelka je suha kot trlica in tudi bolehnost ji sije iz oči. Ni taka samo zaradi moža alkoholika in grenke

mladosti. Še tretji, najhujši križ nosi s seboj. Hčerka Tatjanca hodi v prvi razred, ima pa že od malega epileptične napade. Jelka meni, da je otrok prestrašen. Fantiček – Bojan mu je ime – ima štiri leta in tudi ni zdrav. Za nameček je morala Jelka večkrat delati za dva, kajti mož je bil nekajkrat brez službe.

„Zdaj ne, zdaj dela in priden je tudi,“ je še posebej poudarila. Po vsem, kar je bilo med njima, ga še vedno zagovarja.

Otroka sta zrasla v neprimernem okolju in to se jima pozna. Tatjanco so dali letos v celodnevno varstvo, sin bo hodil z mamo v bršlinski vrtec. Družina bo razbita, saj do večera ne bodo vsi skupaj. In ata, ki bo ob popoldnevih sam, bo vzdržal brez kozarca? Po Jelkinem mnenju bi kup njenih družinskih težav odpadlo, če bi lahko delala samo v dopoldanski izmeni.

Samo tri zgodbe sem vam opisala, a imam na spisku še 32 takih v mestu samem. Želim le eno, da bi lahko žalost in grenkobo po takih obiskih odplaknila, kot star alkoholik zjutraj izpljuje sluz.

RIA BAČER

Če se Tatjanca guga, mora biti mamica vedno zraven. Lahko otroka vsak hip zvije krč.

Ko bo velika večina naših malčkov takole čakala svoje mame, da pridejo iz službe, bomo smeli biti zadovoljni, prej ne. In k temu cilju nas morajo voditi prizadevanja vse leto, ne pa samo tisti teden, ko proslavljamo teden otroka!

Letos bo v Sloveniji dograjenih kar 18 vrtcev, toda okrog 10.000 staršev je bilo odklonjenih, ko so v vzgojnovarstvenih ustanovah iskali zavetja za svoje malčke. Tudi pri nas na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju ugotavljamo, da bi morali imeti trikrat več vrtcev, kot jih imamo že za današnje potrebe. In kaj bo jutri?

Danes ne gre več samo za varstvo in tovrstno pomoč staršem, ampak tudi za družbeno vzgojo, za pravilno otrokovo rast in zdravo okolje, če hočemo vzgojiti rod, na katerem bo slonela bodočnost naroda.

Povsod tarnamo, da za gradnjo vrtcev ni dovolj denarja. Kakor se vzame: če gradimo vrtece z vsem luksuzom, da še tujcem iz bolj razvitih držav ob njih ogledu zastane dih, potem bomo gradili malo. Če pa gradimo montažne, a še vedno sodobne in našim razmeram ustrezne varstvene ustanove, jih lahko imamo vsaj enkrat več. Kje in kako graditi, so različna mnenja, celo med strokovnjaki. Vprašajmo pa se: mar ne bi v naši samoupravljalški družbi morali o tem odločati starši?

Največkrat pa se sučejo ugotavljanja o takih ali drugačnih potrebah po otroškem varstvu v izrazito mestnih sredinah. Malo je slišati razmišljanj: kam s tistimi otroki, ki so doma zaklenjeni, kadar gre mati na njivo, ki nimajo hrane ne primerne obleke, da o vzgoji ne govorimo. Gre tudi za otroke iz družin alkoholikov iz socialno ogroženih družin. Mar nismo kot socialistična družba dolžni predvsem njim pomagati?

Ni treba za vsak primer reševanja otroškega varstva težkih denarjev. Marsikdaj gre za uslugo materi, za boljše stanovanje, za premestitev v delovni izmeni. Tu smo običajno gluhi na obe ušesi. Ko vas, samoupravljalce v kolektivih, v krajevni skupnosti, v občinski skupščini ali republiških organih, postavljajo pred odločitve v prid mlademu rodu, takrat v vsakdanjem življenju se spomnite tedna otroka in tistih, tolikokrat uporabljenih in visoko zvenceh besed: otroci so naše največje bogastvo.

UPAJO IN OBUPAVAJO

Cesta lomi avtomobile – Divjad preganja ljudi – Za ohranitev slovenskega jezika je dolžna skrbeti predvsem republika Slovenija – Doktor brez avtomobila, ker mu je odletelo kolo na cesti – Prašiči pregnali postrvi iz Potoka

Franc Volf, ravnatelj osemletke Vas-Fara in občinski odbornik, se najbolj bori, da Kolpska dolina ne bi izumrla. „Bije boj brez upa zmage,“ a vztraja.

„Kaj bi ti pravil, kako živimo ob cesti proti Kolpi? Pridi, pa boš videl! Videl boš, kako poteka gradnja ceste, kako je cesta vzdrževana in kaj počne divjačina,“ me je povabil Franc Volf, občinski odbornik in ravnatelj osemletke Vas-Fara, ki se zelo – če ne celo najbolj izmed vseh – zavzema, da Kolpska dolina ne bi ostala že v bližnji prihodnosti brez ljudi.

Že v Podgorski ulici v Kočevju me je presenetila tabla, da lahko peljem po obvozu naprej le vsako parno uro, se pravi ob dveh, štirih, šestih in tako do polnoči. Seveda je bila na koncu obvoza spet tabla, da lahko vozijo avtomobili proti Kočevju le vsako neparno uro, se pravi ob enih, treh, petih itd. do 23. ure. Na obvozu je dovoljena največja hitrost 30 km na uro. No, nekako sva s fičkom pretelovadila obvoz in del gradbišča ceste ter upala, da bo šlo kmalu hitreje, ko prideva na „republiško cesto“.

Toda zmotila sva se! Naprej je šlo še težje. Fičko je padal iz luknje v luknjo, ker jih je bilo toliko, da se res ni dalo vsem izogniti. Na tej cesti je dovoljena največja hitrost 120 km na uro, cijazji pa se lahko na nekaterih odsekih največ 40 na uro, sicer pa 30 ali pa celo 20 ali še manj. Na Kaptolu pa je za presenečenje po-

skrbel še potoček, ki je žuborel iz cestne luknje v luknjo.

Na Brigi se cesta razširi. Ta odsek je razširjen že od časov stare Jugoslavije. Tu je bila vedno dobra cesta, vendar ji nisem povsem zaupal in sem pogljal le 40 na uro. Toda ni šlo daleč. Kmalu je začelo ropotati okoli fička, kot da mi je kdo navezal konzervne škatle. Ustavil sem in videl, da sem zgubil okrasni kapi na dveh kolesih. Prvo sem hitro našel, drugo pa šele, ko sem že čisto obupal in sem povsem slučajno stopil za neki grm. Vendar ne morem jamčiti, da je bila res moja. Morda jo je zgubil kdo drug.

Med iskanjem kolesnih kap sem krepko preklinjal. Cestno podjetje, pa tudi odbornika Franceta Volfa, ki me je spravil na to cesto. V Banjaloki sem se jezen vprašal prvega domačina – bil je Anton Rački – kdaj je videl na tej cesti zadnjega cestarja.

– Ima tega več dva meseca! mi je zatrdil. So vsi v „Stalcerparku“, kjer delajo novo cesto.

DOKTOR ZGUBIL KOLO PRI AVTU

Ustavil sem se še v trgovini v Banjaloki. Kot naročeno sem tam dobil razen poslovnice Draga Piršiča, ki je tudi predsednik krajevne skupnosti, še Franca Volfa iz Vasi-Fare. Po pravici sem mu povedal, da sem kletel njega, Cestno podjetje in svojo neumnost, ker sem šel na to cesto, pa me je potolažil:

– Boš imel vsaj kaj pisati. Sicer si jo pa kar srečno odnesel. Doktorju Stanku Nikoliču je pred dvema dnevnoma odletelo na tej cesti kolo pri avtu. Iz Novih sel je poklical mehanika Matijo Randija, ki ima zdaj tako prikolico, da nanjo naloži pokvarjene avtomobile.

Pa tudi meni je počil volan in nosilec. Sem moral vse menjati in odšteti mehaniku 154 jurjev. Pa še dve novi gumi sem na tej cesti presekal. Vse te nezgode sem imel v enem mesecu, – mi je pripovedoval svoje skrbi odbornik Franc Volf.

Drago Piršič, predsednik krajevne skupnosti Banjaloka, je bil bolj srečen: na slabi republiški cesti je odpadla njegovemu avtu le izpušna cev.

PESO PRALA KAR NA CESTI

Zdaj sem hotel na vsak način domov, odbornik Volf pa je silil, naj grem naprej, da bom po poti in v Fari še marsikaj izvedel. Končno sem popustil.

Ustavila sva malo pred Novimi seli ob njivi, kjer sta občinski odbornik Miha Klarič in njegova žena kopala krompir. Tovariš Klarič je dal dve izjavi in z njima jedrnatno pove-

dal, kar najbolj teži prebivalce teh krajev.

Prva: – Če bi bil jaz kočevski župan, bi dal vse, ki so odgovorni za to cesto, pred sodišče!

Druga: – Vse lovce bi bilo treba v gozdu pobesiti na drevesa, ker ne odstrele dovolj divjadi!

Škoda po divjadi je namreč tu velika, vendar o tem kasneje.

Odbornik Klarič je povedal še: – V ponedeljek je menda bilo. Voznik tovornjaka se je izogibal luknji na cesti, ki so bile tudi polne vode, zato ni mogel vedeti, kako so globoke. Malo pod Cetinskijevo gostilno se je prevrnil pod cesto. Škoda je velika. In vse zaradi luknje.

Da, da, luknje so velike. Ko se je vaščanka Ana Padovac vračala z njive, kjer je napukala peso za prašiče, je videla prevrneni tovornjak. Ženska si je to ogledovala, hkrati pa sklenila privarčevati domačo vodo, saj veste, da še nimamo vodovoda. Počepnila je tam sredi ceste in v veliki luži oprala svo pesi!

Ceprav je Klarič odbornik in resen možakar, mu nisem prav vsega verjel. Vendar o njegovih besedah ne bom več dvomil. Na cesti, kjer se je prevrnil tovornjak, sem našel precej obtrgane in že suhe cime pese, ki jo je gotovo pustila tam Ana Padovac, ko je v luži prala peso!

V Novih selih nama je gostilničar Anton Cetinski povedal, da so vsi tuji – s to besedo je mislil vse, tudi Slovence, ki niso s Kočevskega – čudijo, kako je sploh mogoče, da je kje na svetu taka cesta; in ga sprašujejo, kako daleč je še tako in zakaj ni v bližini nobene bencinske črpalke.

Franc Volf pa je spet izrazil bojazn: Kaj če bo zaradi slabe ceste zdrknil avtomobil s šolarji v prepad ali v Kolpo? Na to možnost namreč že dolgo opozarja. Na srečo se doslej kaj takega še ni zgodilo, čeprav bi se zaradi slabe ceste Kočevje-Brod na Kolpi-Osilnica povsem lahko.

CESTA CELO NEPREHODNA

Se slabša pa je cesta od Fare proti Žagi. Odbornik Franc Volf mi jo je pokazal in povedal, da so te ogromne jame, ki so ponekod tako široke, kot je cesta, med dežjem in po njem polne vode. Ker je ponekod okolica ceste močvirna ali gosto zarasla, je cesta skoraj neprehodna za ljudi in boji se, da otroci s tega konca kmalu več ne bodo mogli v šolo. In kdo bo kriv?

– To cesto je lani vzdrževala krajevna skupnost Vas-Fara. Takrat je bila cesta v redu, saj smo zanjo samo lani porabili 15.000 din. Letos je postala „republiška“ in vse leto ni videla cestarja. Nihče je ne popravlja, ker se še kregajo, čigava pravzaprav je in kdo jo mora vzdrževati, čeprav je v uradnem listu vse jasno napisano, – je zatrdil Franc Volf.

OBLAST IŠČE, DIVJAD STIŠČE

Ljudje se čutijo tu zapostavljeni, preganjani. Ribe iz Potoka je pre-

gnala gnojica oziroma prašiči iz hleva ZKGP. Njih preganjata divjad in samota.

Marija Beljan iz Jakšičev 5 je zatarnala:

– Joj meni! Joj meni! Divji prašiči so uničili njivo s koruzo!

– Je to vaša njiva? sem jo vprašal.

– Ne, to je njiva dveh Bosancev, ki sta jo vzela v najem, ampak zdaj, ko je ta uničena, je na vrsti moja, ki je tu zraven.

V vasi Slapnik je požrla divjad 1500 storžev koruze, krompirja ... vse. „Oblast išče (hoče vzeti, op. pis.), divjad stišče!“ pravijo ljudje.

– Osnovno vprašanje je: Bodo tu živeli ljudje ali divjad? pravi odbornik Volf, ki se na vse kripelje bori, da Kolpska dolina ne bi propadla, da bi tu živeli ljudje kar najbolj srečno.

Ljudje in lovci s tega območja so mi zastavili še več vprašanj, na katere prosim v njihovem imenu za odgovor (predvsem Lovsko zvezo).

– Na občini trdijo, da divji prašiči nimajo lovopusta, se pravi, da se jih lahko strelja vse leto; Lovska zveza pa, da lovopust je. Kdo ima prav?

– Kdaj bo ustanovljen solidarnostni sklad za poravnavo škode po divjadi? Največ škode po medvedih, divjih prašičih in jelenih je na območju LD Predgrad, Banjaloka in Osilnica. Sem vdira divjad iz gojitvenih lovišč. Škodo plačujejo lovške družine, iztržek za odstrel pa pobere gojitvena lovišča.

In še vprašanje za občino:

– Kje so vzroki, da že dve leti ni mogoče dobiti lokacijskih dovoljenj za območje od Slavskega laza do Osilnice, ampak le dovoljenja za obnovo hiš? Hrvaški na svoji strani izdajajo dovoljenja in veliko grade.

SLOVENŠČINA IZUMIRA

Vedno več ljudi odhaja v tujino. Otrok je vedno manj. Dolina izumira.

– In zapiši, da moramo poslušati le hrvaški televizijski program, ker nam naši nočejo zgraditi pretvornika. Tudi slovenščina izumira, – je še potožil ravnatelj osemletke Franc Volf.

Potem sem ob Kolpi in v Kočevju zvedel, da so se „tovariši z republike“, menda slavističnega društva in še od kod zelo začudili, kako to, da otroci s tega območja hodijo v hrvaške šole in pozabljajo slovenščino! Zahtevali so zelo hitro, menda v dveh dneh, taka in taka poročila o tej „neljubi“ zadevi, o kateri „niso vedeli“ nič.

Prej pa so že leta in leta na tiho in javno odobraval dejstvo, da obiskujejo slovenski otroci hrvaške šole, kar dokazuje tudi dejstvo, da so iz republiških virov plačevali šolanje slovenskih otrok v hrvaških šolah.

Bojim se, da bo s tem iskanjem krivca tako, kot je bilo takrat, ko sem napisal, da človeške ribice na Kočevskem izumirajo, ker jih kra-dejo in ker vdira v podzemlje gnojica. Takrat je tudi „z republike“ pri-

šlo ostro pismo na občino, potem pa je vse potihnilo in medtem – tako so ugotovili jamarji – so tudi človeške ribice izumrle.

Dokler je še čas, bi se morala republika pobrigati in financirati šolo v slovenskem jeziku, pa čeprav le za 5 ali 10 otrok na nekaterih redkih območjih. To so obmejni kraji, ki so zelo redko naseljeni, in to je prav na Kočevskem, kjer pride na podeželju na en kvadratni kilometer manj kot 10 prebivalcev. Tega problema sama šola ali občina ne more rešiti, saj ima prav zaradi redke naseljenosti že ogromno stroškov ne le za šolstvo in prevoze šolarjev, ampak tudi za zdravstveno varstvo, krajevne urade, ceste, pota itd.

BRANJE NA DELU

Še mnogo, mnogo takega in podobnega sem zvedel na tej poti, aendar naj bo dovolj. Na poti proti Kočevju sem naložil v fička dva upokojenca. Povedala sta, kako sta včasih, pred to vojno, 28 km dolgo pot prepešala v petih do osmih urah. Eden je dejal, da je bil doma še tepen, če ni prišel dovolj hitro. Drugi se je spominjal, kako slabo blago je bilo pred vojno: ko ga je žandar Bavčar kresnil čez zadnjo plat, so se hlače strgle.

Meni in njima, ki sta bila vzgojena še po starem, se je srce trgalo, ko je fičko kljub zelo počasni in

previdni vožnji padal v jame in jela. Končno sta me pri tretji gostilni – bilo je pri Pinčiču v Stalcerju – pregovorila, naj se fičko oddahne. Gostilni me je znanec takoj vprašal, če nabiram dnevnic, kot da ne bi vedel, da nobena dnevnic ne povzroča ta cesta.

Potem smo spet šli in upokojenca sta se spomnila, da to cesto že 50 let posodabljajo. Zatrdila sta, da a ne bo nikoli nič. Na gradbišču, kjer sem fotografiral bager in novo cesto, pa mi je bagerist, ki je v kabli ni nekaj bral, predlagal:

– Počakaj, da pride kamion. Bo lepša slika, ko bom nakladal.

Jaz sem čakal, bagerist je bil upokojenca sta čakala, fičko je čakal in smo čakali in čakali ... Potem je kamion le prišel. Bagerist je zložil revijo in začel nalagati na kamion. Pritisnil sem in smo se odpravili. Tako se vedno ne vem, če je res ljali. Morda se ne da drugače. Pač nisem strokovnjak, kot ni tisti partijski sekretar, ki je pred kratkim na nekem sestanku dejal, da je na tem gradbišču malo mehanizacije, pa še ta je komaj 10-odstotno izkoriščena.

BESEDILO IN SLIKE
J. PRINČ

„Tu notri se je zvrnil tovornjak, ki se je izogibal luknjam na cesti,“ je pokazal cestar Jože Zidar iz Vrha, trenutno edini cestar od Kočevja do Broda, ki je bil še dan ali dva pred našim obiskom na bolniškem dopustu.

Tale luža na cesti od Fare proti Žagi niti ni največja, razen tega pa že dva dni ni deževalo

Na račun ozkega obvoza in počasne gradnje ceste od Livolda proti Stalcerju je bilo izrečenih in zapisanih že precej pikrih, zaleglo pa ni dosti.

Presekani ovinek pred Stalcerji je zahteval veliko naporov. Vendar bi šlo delo hitreje, če bi bili stroji boljše izkoriščeni. Tako pa mora bagerist čakati kamione.

Ne le tovarne, tudi politiko delavcem

Bistvo novih ustavnih dopolnil in zakaj so našemu razvoju potrebna

Revolucija gre dalje, preobrazba naše družbe se nadaljuje. Geslu „tovarne delavcem“ dodajamo geslo „politiko delavcem“, kot je na seminarju v Ljubljani prejšnji teden dejal Mitja Ribičič, član predsedstva SFRJ. Revolucija se nadaljuje predvsem v tem, da v naši družbi ukinjamo oblast nad ljudmi ter jo spreminjamo v oblast delovnih ljudi samih. Da bi dosegli ta cilj, kateremu smo se z razvojem samoupravljanja približali bolj kot kjerkoli drugje, je treba ustavo dopolniti, to temeljno listino družbene ureditve in človekovih pravic ter dolžnosti.

Družbeni razvoj je prišel tako daleč, da je mogoče bistveno poglobiti samoupravljanje in neposredno demokracijo. Še več: čas sam terja, da to storimo, saj je treba slediti naglim razvojnim spremembam, odstranjevati ovire ter onemogočati sile, ki se upirajo tej zgodovinski poti.

„Graditi je treba na dosežkih. To pomeni, da ne smemo zavržiti dosedanjih rezultatov, ustvarjalne dosežke na tem področju moramo povečati,“ je rekel Mitja Ribičič, s čimer je hotel poudariti, da nova ustava ne prekinja razvoja in da se samoupravna socialistična usmeritev Jugoslavije nadaljuje in pogloblja.

Pisanje ustave je zelo zahtevno, odgovorno in visoko strokovno delo. Vendar to ne pomeni, da je prepuščeno strokovnjakom in politikom, nasprotno: z javno razpravo, ki bo v prvih mesecih prihodnjega leta, želijo predlagatelji pritegniti kar največ ljudi, samoupravljalcev in samoupravnih skupnosti. Z njihovo pomočjo, zamislimi in predlogi naj bi oblikovali tako ustavo, ki bo resničen odraz družbenega razvoja in zakonita podlaga zanj.

Osnova so »delavski amandmaji«

V tem zapisu je nemogoče nadrobneje spregovoriti o bogastvu novosti, ki jih prinašajo predlogi o dopolnitvah v tako

imenovani drugi fazi ustavnih sprememb. Poudarimo lahko le temeljne misli, ki so pripeljale do njih.

Vse gradimo na delavcu, delovnem človeku. Delu čast in oblast! je in bo ostalo najbolj bistveno geslo naše politične usmeritve. Samo delo lahko določa človekov položaj v družbi, to je temeljna misel družbenih odnosov, h katerim težimo. Da bi to postopno dosegli, je treba dopolnjevati ustavo, zakone in predpise ter jih prilagajati stopnji razvoja.

Zato predvidena nova ustava dopolnila izhajajo iz tako imenovanih »delavskih amandmajev«, to je 21., 22. in 23. ustavnega dopolnila, s čimer je bila naša ustava dopolnjena sredi lanskega leta. Ti govorijo o tem, da je neodtujljiva pravica delavca ne le odločati v proizvodnji, temveč povsod tam, kjer gre za družbene, javne zadeve. Z novimi ustavnimi dopolnili je treba natančneje opredeliti in nakazati, kako to pravico v resnici uveljaviti in kako naj bi deloval sistem, ki bo zagotavljal, da določila ustave in zakon ne bodo ostajale le na papirju, marveč da bodo zaživele v vsakdanjem življenju. Samo tako je mogoče uveljavljati vodilno vlogo delavskega razreda.

Vsa zgradba bodočega političnega življenja sloni na temeljnih enotah, v kateri so združeni delovni ljudje. To so temeljne organizacije združenega dela in krajevne skupnosti kot najnižje, a hkrati najvažnejše celice samoupravnega družbenega organizma.

Vse po samoupravnih poti

Z novimi ustavnimi spremembami uvajamo neposrednejšo demokracijo. Naj delovni človek sam odloča in kroji svojo usodo, ne nekdo v njegovem imenu. Zaradi tega je potrebno spremeniti skupščinski sistem, volilni zakon, zakon o združenem delu, zato je treba uvesti delegatski sistem, ki edini lahko zagotovi tolikšno stopnjo demokracije, vladanje delovnega človeka samega.

Vse družbene odločitve morajo imeti samoupravno pot. Politično odločanje mora sloneti na samoupravnem odločanju, kar pomeni, da je treba poudariti vsa področja, vse družbene odločitve ter jih postaviti pod kontrolo delovnih ljudi. Politična oblast mora izhajati iz samouprave, kot je na seminarju v Ljubljani dejal Stane Markič.

Vemo, da so lahko interesi delavcev, delovnih organizacij ali interesnih skupnosti zelo različni in da je življenje dosti bolj zapleteno, kot je mogoče predvideti. Iz teh različnih interesov je mogoče do družbeno splošno sprejemljive rešitve samo z usklajevanjem in dogovarjanjem; to pa morajo opraviti prizadeti sami. Tako pride do pomembne novosti naše družbene usmeritve, do sistema dogovarjanja. Dogovarjanje naj prinaša končne odločitve, ne pa preglašovanje, le tako bo prišel do veljave resnični skupni interes delovnih ljudi, odvisnih tako ali drugače drug od drugega. Nobenih družbenih privilegijev, ničesar mimo dela in rezultatov dela, to je tista osnovna misel.

ki jo je treba vedno znova naglaševati. Vsakdanost nas uči, kako težka je pot do tega cilja in kako se mu upirajo vsi tisti, ki bi radi dobili več ter bolje živeli na račun drugega.

Kaj je svoboda?

Ne moremo mimo vprašanja, kaj je človekova svoboda. Ni resnična človekova svoboda take vrste svoboda, kakršno si predstavljajo v kapitalističnem družbenem redu. Tam imajo svobodo enega na račun drugega, svobodo močnejšega nad šibkejšim. Naše načelo je: ni mogoča svoboda, ki bi omejevala svobodo nekoga drugega, absolutna svoboda se, o tem je dovolj dokazov, sprevrže v svoje nasprotje: v nesvobodo, suženjstvo in odvisnost.

V tem smislu so sestavljene teze o novih ustavnih dopolnitvah, ki izčrpno in precizno, seveda pa še ne dokončno, določajo, kakšne so zajamčene pravice delavcev v združenem delu, kakšen je odnos temeljne organizacije do dohodka, kako je z delitvijo dohodka, kako je s planiranjem, solidarnostjo, socialno varnostjo, financiranjem družbenih potreb, zbiranjem sredstev občanov itd. Ustavna dopolnila bodo narekovala tudi način kako se uveljavljajo pravice, kakšne so dolžnosti, kdo je odgovoren, kako je s sklepanjem samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, ki bodo postali najpomembnejši način sprejemanja družbenih odločitev.

Pravice kmetov

Ker živi na Dolenjskem še veliko kmetov, ne bo odveč, če v tem prispevku posebej navedemo, kaj ustava dopolnila predvidevajo o položaju in združevanju kmetov. 72. teza pravi takole:

Kmetom je zajamčena pravica, da razpolagajo, če delajo s sredstvi, ki so v njihovi lasti, z doseženimi rezultati svojega dela, zadovoljujejo svoje in družbene potrebe in realizirajo svoj, s to ustavo določeni položaj v socialističnih družbeno-ekonomskih razmerjih. Kmetje imajo na podlagi osebnega dela v načelu enak položaj in v glavnem enake pravice in dolžnosti, kakor delavci v organizacijah združenega dela glede na združevanje dela in sredstev, kakor tudi v tržnih in kreditnih razmerjih, na podlagi svojega prispevka pa uresničujejo svojo socialno varnost na načelih solidarnosti. Kmetje, ki svobodno in enakopravno združujejo svoje delo in svoja sredstva z delavci v združenem delu z združenimi sredstvi, razširjajo materialno podlago svojega dela in izkoriščajo rezultate splošnega materialnega in družbenega razvoja itd.

Delegacije – »kolektivni zunanji ministri«

Bistvena novost bo spremenjen skupščinski sistem. Slonel bo na osnovnih celicah, temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih, zgrajen pa bo na delegatskem sistemu. Delegacije, ki jih bodo volili neposredno v bazi, bodo »kolektivni zunanji ministri samouprave skupnosti«, kot je dejal političnemu aktivu v Trebnjem Sergej Kraigher, eden od tvorcev predvidenih ustavnih sprememb. Izreden pomen pripisujejo občini, kot temeljni samouprav-

ni skupnosti, v kateri občani uresničujejo vse skupne funkcije razen tistih, ki so širšega pomena, kot je na seminarju poudaril Zdravko Krvin, član predsedstva SR Slovenije. V taki občini se usklajujejo različni interesi, ki jih bodo izražale delegacije samoupravnih skupnosti.

Dejansko bo skupščinski sistem, po predlogu ustavnih dopolnil, deloval takole: Najvišji organ oblasti in organ družbenega samoupravljanja v mejah pravic in dolžnosti občine bo občinska skupščina. Ta bo sestavljena drugače, kot je bila doslej. Imela bo zbere samoupravnih skupnosti, v katerih bodo izražali svoje interese delegati, izbrani za posamezna področja družbenega udejstvovanja, ter občinski zbor, ki bo usklajeval te različne interese. Ob tem kaže razmisлити, če bodo sveti občinski skupščinski splošni potrebnosti. Zbori samoupravnih skupnosti, ki se bodo lahko ločeno sestajali, bodo skupno sestavljali zbor samoupravljalcev, ta pa bo enakopravno z občinskim zborom odločal o nekaterih najvažnejših odločitvah v občini. V občinskih statutih bo natančneje določeno, kako bo tak sistem deloval in kakšne bodo pristojnosti.

Podobno bo drugače oblikovan skupščinski sistem tudi v republiki in federaciji. Bistveno vsemu je: politiko približati bazi, delovnim ljudem in samoupravnim skupnostim le to daje lamstvo, da bo dobra.

Predvidene novosti bodo zaživele, če bodo delovni ljudje sodelovali in če bodo imeli pred očmi, kaj jim prinašajo. Veliko dela čaka subjektivne sile, zlasti Socialistično zvezo in sindikate. Izračunali so, da bo treba v Sloveniji izvoliti skupno nič manj kot 30.000 delegatov na različnih ravneh. Nove volitve spomladi 1973 bodo že po novih načelih. Spremeniti bo treba statute, ustanavljati in usposobiti temeljne organizacije združenega dela, nasploh v družbi spremeniti marsikaj, kar ovira pohod samoupravljanja in demokratizacije javnega življenja, te osnovne razvojne usmeritve naše družbe.

M. L.

Dobro obveščeni občani – dobri samoupravljalci!

Vsako sredo se ti malčki tako postavijo v vrsto pred Ružo Kovačič in Sonjo Požar. Po kratkem pogovoru nato 45 minut telovadijo. Otroci, ki jih navadno s klopi opazujejo mamice, zato še toliko raje telovadijo in razkazujejo »telovadne prvine«. (Foto: J. Pezelj)

Smisel vsega: delu, delovnemu človeku čast in oblast. (Posnetek je iz mokronoške Iskre).

Taki poslušalci so redki!

Mariborski gimnazijci: »Hvala, Novomeščani – Upamo, da se bomo na prireditvah še srečali!«

Na povabilo gimnazije iz Novega mesta je pevski zbor mariborske gimnazije Miloša Zidanška pod vodstvom prof. Jože Ambrož, obiskal novomeške gimnazijce in učence grške osnovne šole. Tako so Mariborčani na dvodnevem izletu obiskali Dolenjsko in svoje vrstnike.

Koncerta sta zelo lepo uspela, predvsem zaradi dijakov, učencev ter njihovih učiteljev in profesorjev. Mariborski pevci smo se vrnili domov navdušeni in srečni, saj tako lepega in prijetnega sprejema že dolgo nismo bili deležni.

Mladi Novomeščani, vodstvo gimnazije in osnovne šole so se potrudili in pokazali, da so poslušalci, kakršnih je danes zelo malo. Zato se jim pevski zbor mariborske gimnazije zahvaljuje.

PRIDNI MLADINCI

Člani mladinskega aktiva s Suhorja pri Metliki so zelo delavni. Pred kratkim so imeli sestanek, na katerem so se odločili, da bodo s prostovoljnimi delom zgradili športno igrišče in preuredili prostore prosvetnega doma, v katerih se bodo mladinci lahko zbirali. Športno igrišče bodo dokončno uredili spomladi, ko bodo nabavili tudi športno opremo, nekaj pa je že imajo.

T. K.

nazije Miloša Zidanška najtopleje zahvaljuje za poštvalnost in celotno organizacijo gostovanja. Prav tako se pevci zahvaljujejo občinstvu in upamo, da se bomo še kdaj srečali na podobnih prireditvah.

Pri tem pa nikakor ne moremo mimo ugotovitve, da se pri novomeških dijakih, učencih, učiteljih in profesorjih lahko naučijo marsikaj koristnega nekateri bolj znani srednješolski zavodi in njihova vodstva.

MATJAŽ ASJA, 4. d.
Gimnazija Miloša Zidanška, Maribor

NOVEMBRA V BREŠTANCI

Klub likovnih samorastnikov iz Krškega pripravlja razstavo v breštanskem gradu. Dela zanj bodo zbrali do novembra. Klub bo sodeloval tudi na drugih razstavah likovnih amaterjev v Sloveniji.

PODBORŠT: KO SO DELALI – 14. oktobra je stal pri Podbočju tovarnjak novomeškega cestnega podjetja, katerega delavci so pospali cesto. Iz zagrebške smeri je pripeljal osebni avto Giuliano Mariotto in ob tovarnjaku ustavil. Za njim se je pripodil Zagrebčan Zvonimir Pavlačić, ki vozila ni utegnil ustaviti, in je s trkom povzročil precejšnjo škodo.

PISMO SPODBUJA Bolj odločno! In z večjo voljo

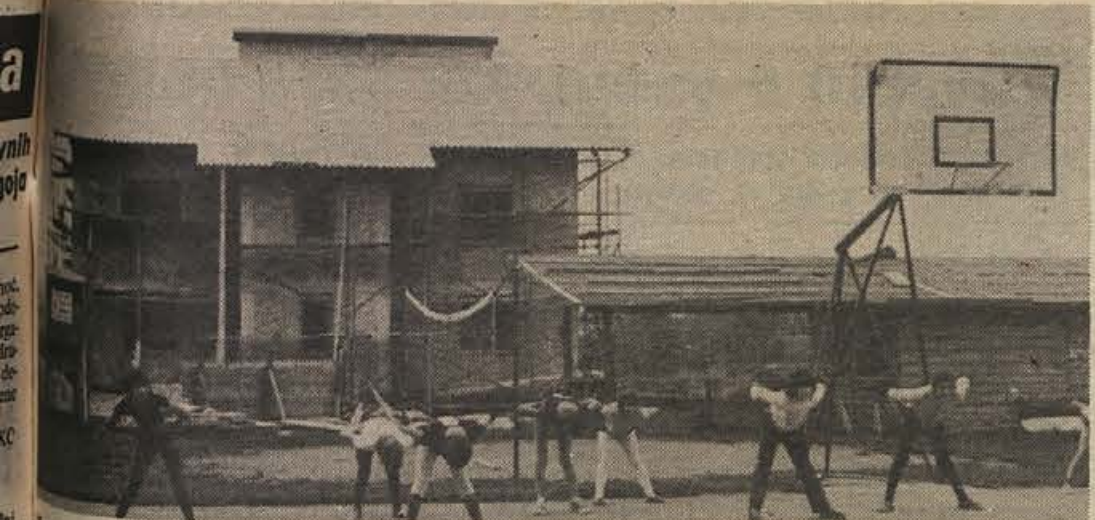
Razprava o pismu predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ na petkovi razpravi seji komiteja občinske konference ZK v Brezicah je dala pobudo za to, da v občinskem vodstvu ZK ocenijo lastno delo in položaj ZK v svoji občini.

Ena najpomembnejših slabosti pri delu breziških komunistov je, kot je bilo ugotovljeno, nedo- uresničevanje sprejetih sklepov, stališč in delovnih načrtov. Zato ni bilo dovolj jasno razmejeno vse, kar smo uresničili, od tistega, česar nismo izpolnili. Pa tudi sicer je razprava pokazala, da se je delo komunistov v breziški občini večidel izčrpalo v razpravljanju in sprejemanju stališč o posameznih problemih. Svoj delež pri neučinkovitosti praktičnih akcij ima brez dvoma tudi sestav članstva ZK v občini, v katerem močno pogrešamo neposredne proizvajalce, kmete in mladino. Pa tudi način organiziranja v velikih in ohlapnih organizacijah ni dovolj proračunan na največjo akcijsko učinkovitost.

Ugotovitve, ki tudi tokrat ni izostala, da so odpori proti učinkovitejši akciji med samimi komunisti, gotovo ne bo možno razumeti preveč splošno, temveč bomo nujno morali poiskati nekaj ključnih ovir in jih odpraviti, da bo v prečiščeni »bazi« in predvsem v vodstvih spet več volje tudi za reševanje najtežjih problemov – stabilizacije gospodarstva, pravičnejšo razporeditev vsega, kar ustvarimo s poštenim delom itn.

Pismo nam pomeni vzdušje, vzdušje pa je potrebno, če hočemo začeti bolj odločno, bolj enotno in marsikje tudi znova.

S. KUNEJ

Na športnim igriščem pri osnovni šoli v Dragatušu je že postavljen štiristanovanjski blok za prosvetne delavce. Več let je trajalo, preden je želja občanov postala stvarnost. Blok bo vseljiv še pred zimo. (Foto: R. Bačer)

Zdaj verjamemo, ker vidimo

Letošnji krajevni praznik Vinice bo v srcih delovnih ljudi zapisan z zlatimi črkami: iz dolgoletnih obljub se vendar rojevajo dejanja

21. oktober, krajevni praznik Vinice, so običajno počastili s praznovanjem, govori in vaško veselico, letošnji praznik pa pomeni preobrnitev s starim in začetek novega. Vinica je na pragu boljših časov, saj gradijo vodovod, začela se bo gradnja tovarne, dobili bodo bencinsko črpalko in začeli pot sodobnega turizma. Kako bodo preprosti občani ob letošnjem oktobru, so povedali:

MATJA ŽEPOHAR, česar iz Dragatuša: „Vsi smo zadovoljni, ker se napredek začne. Do zdaj so nas

več let pitali z obljubami, končno pa gre za dejanja. Obrat tovarne Novoteks, ki ga bomo začeli graditi za

praznik in pa vodovod — ta je že v delu — bosta za vsakega občana zlata vredna. Letošnji praznik bo res vesel in mislim, da na proslavi ne boste videli čemerne obraza.“

OLGA ROŽMAN, kuharica v bifeju: „Vsi težko čakamo tovarne in ne najdemo besed, da bi izrazili hvaležnost vsem, ki so k temu pripomogli. Ženske bodo dobile delo, zdaj take možnosti ni bilo. Pravijo, da bo v tovarni 300 zaposlenih. In ko bo stala tovarna, bo Vinica tudi sicer napredovala. Potrebovali bomo več gostinskih lokalov, več trgovin. Najbolj važno pa je, da bodo naši ljudje lahko ostajali doma in jim ne bo treba več služiti kruha v tujini.“

JOŽE CADONIC, kmet z Zilji: „Zdaj verjamemo, da gre zares, ker so se dela začela. Cesta za vodovod je prekopana in tudi za tovarno merijo prostor. V vasi je precej ljudi, ki računajo na zaposlitev v Novoteksovem obratu. Zdaj je revež, kdor živi doma in nima nikogar v službi. Če bodo ženske delale, bo vsaj denar pri hiši.“

ANA BALKOVEC, gospodinja z Vinice: „Napredek, ki ga zdaj doživljamo, je vreden več kot vse, kar smo dobili v povojnih letih. Imam 6 otrok in upam, da bo tudi kateri mojih dobil delo v tovarni in da jim ne bo treba po svetu za kruhom. Mladina je zdaj odhajala. Tudi vodovod se veselim, škoda le, da ga bomo mi, starejši, malo časa uživali.“

R. B.

Pismo

Prvi odmevi na pismo tovariša Tita: „Napisal je kot čutimo sami: zadnji čas za dejanja“

V vsej črnomaljski občini so delovni ljudje z velikim zanimanjem prebirali intervju predsednika Tita z zagrebško novinarko, prav tako pa vlada veliko zanimanje za njegovo pismo, kjer občani najdejo prav to, kar čutijo sami. Napočil je čas dejanj in obračuna s slabostmi. Podarjajo pa, da ne gre za val trenutnega navdušenja, temveč za naloge trajnega pomena, ki zadevajo slehernega komunista in druge delovne ljudi, in da gre za naloge, ki ne prenesajo nobenega odlašanja z uresničitvijo.

Občinski komite je o Titovem pismu že razpravljaj 12. oktobra, nekaj dni zatem so ga obravnavali sekretarji osnovnih organizacij s terena in iz delovnih organizacij, sledila pa bo razprava še med članstvom v vseh osnovnih organizacijah Zveze komunistov.

Na teh sestankih komunisti črnomaljske občine ocenjujejo tudi svoje dosedanje delo, obenem načrtujejo nove programe, pri katerih pa gre za novost: konkretno so določili izvajalci nalog, bodisi skupine ali posamezniki. Če bo na posameznih področjih dela prišlo do zastoja, mladostni ali neučinkovitega dela, se bo vedelo, kdo je kriv in koga je treba poklicati na odgovor.

DELAVCE ZANIMA

V minulih tednih je občinski sindikalni svet v Črnomlju organiziral v delovnih kolektivih več javnih razprav o novostih iz predvidenega pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Kot ugotavljajo, je bila udeležba povsod zelo dobra, razen v obratu IMV. Zaposleni so se živo zanimali za osnutek novega zakona, imeli pa so tudi nekaj pripomb.

ŠTIRI ČRNE GRADNJE

V vsej črnomaljski občini ni bila doslej ugotovljena nobena črna gradnja stanovanjskih hiš, pač pa so letos zasedli 4 ljudi, ki na črno gradijo zidance. Ti graditelji so bili prijavljeni urbanistični inšpekciji, toda ne ve se, kaj bo z njimi ker postopek še ni končan.

PRIJATELJSTVO SE UTRUJE:

Čez tri gore, čez tri dole

Metlika-Ronki-Wagna, tri pobratena mesta treh evropskih držav pripravljajo programe dolgoročnega sodelovanja

Večkrat so že izmenjali delegacije in prijateljske obiske manjših in večjih skupin med mesti Metlika, italijanskimi Ronkami in avstrijsko Wagno. Uradne listine o pobratinstvu že dalj časa nimajo več samo uradnega pečata o sodelovanju med narodi in sklepanju prijateljstev, s čimer se krepi mir na svetu, temveč so med njimi tudi že pristna prijateljska čustva in trdni dogovori o izmenjavi izkušenj, kar je enim in drugim v korist.

Pred kratkim je Metliko obiskal g. Johan Nussbold, župan iz Wagne, v spremstvu odbornika; oba sta bila s soprogrami. S funkcijari iz Met-

like so si gostje ogledali pridobitve zadnjega leta v občini. Niso se mogli načuditi, da je v kratkem času toliko sprememb. Novi gospodarski objekti, asfalt na dveh cestah, vrsta novih stavb itd.

S predstavnikoma Wagne so se Metličani pogovarjali o osnutkih programa dolgoročnega sodelovanja na več področjih in se zmenili, da pride spomladi v Metliko večja skupina Wagenčanov.

NOVI PREDLOG

Glede novih cen v vzgojno-ustavnih ustanovah so se vedno mnene različne. Tudi prizadeži starši se strinjajo, naj bi cene povišali, vendar večina ni za predlagani način plačevanja oskrbine, ki naj bi bila različna. Pred kratkim so v Metliki izdelali še en predlog za različne cene, ki bi bil po mnenju sestavljavec pravičnejši. O njem bodo starši otrok razpravljali na roditeljskem sestanku.

VSI ZA AKCIJO

V Metliki se je 12. oktobra sestal občinski komite ZKS in obravnaval pismo predsednika Tita, kateremu so sklenili dati odločno podporo v praksi. Sestavili so program za izvedbo sestankov po osnovnih organizacijah, kjer bodo prav tako obravnavali Titovo pismo in v zvezi s tem naloge v svojem okolju. Komite je tudi obsodil zadržanje 23 poslancev v skupščini SRŠ, ki so se vzdržali glasovanja za odvzem poslanske imunosti Petru Vujčiču.

PRAZNIČNI UŽITEK

Novembra bo na povabilo tovarne BETI gostoval v Metliki Akademski pevski zbor iz Ljubljane. Gostovanje kvalitetnega in uglednega zbora bo posvečeno slavnostim ob letošnjem občinskem prazniku. Na koncerte že zdaj opozarjamo ljubitelje lepega petja.

T. G.

Spet primer: nihče kriv

Je kaj čudnega, če vidimo mlade ljudi v gostilnah ob pijači? Ne, kajti pred dvema letoma jim je bil obljubljen lasten prostor

Po preselitvi otroškega vrtca iz gradu so bili prostori določeni za mladinski klub v Metliki. Mladinci

Dva kilometra nove asfaltne ceste od Metlike proti Draščem sta že uporabna za zasilen prevoz. Nad tem so navdušeni posebno občani, ki jim cesta prinaša napredek. Martin Radoš iz Čuril (na sliki s hčerko) je rekel: „V vasi je splošno zadovoljstvo.“ (Foto: R. Bačer)

„BOMO ŽE POKAZALI“

Od Vinice do Preloke je cesta v poraznem stanju. Niti kubika gramozja niso nanjo dali že več mesecev, tudi cestarja ni. Odbornik Franc Balkovec je pred dnevi predlagal: „Zberimo se Ziljani in Preločani, pa bomo sami zasuli jame in pokazali, kaj se da v kratkem času iz te ceste narediti. Naj bo sram tiste, ki so za cesto dolžni skrbeti in jih ni blizu.“ Bomo videli, če bo „grožnja“ uresničena.

DRAGATUŠ: LETOS TOPLEJE

Med počitnicami so v dragatuški osnovni šoli napeljali centralno kurjavo, kar je za šolo velika pridobitev. Boljše delovne razmere, ki jih dosega zadnja leta, se poznajo zlasti pri učnem uspehu: po popravni izpitih je bil lanski učni uspeh že 92,38 odstotkov, kar je rekord v zgodovini šole. Močno se pozna tudi uvedba podaljšanega bivanja za 48 učencev, med katerimi je večina šibkih v znanju ali pa izhajajo iz slabih domačih razmer.

Pred dnevi je v Metliko prišel tudi predlog za stalne akcije in sodelovanje trajnega pomena, ki so ga poslali iz Ronk. Italijani tega mesta predlagajo, naj bi se ena ulica v vsakem od pobratenih mest imenovala po pobratimih; ena ulica pa naj bi nosila ime enega od herojev ali borcev pobratenega mesta. Vsako leto naj bi izmenjali določeno število otrok na letovanju, vsako leto bi imeli predstavniki občin posvet z urbanistično-komunalnih zadevah, nadaljevali s kulturnimi in športnimi srečanji. Podobno vsebino naj bi imel tudi dolgoročni program sodelovanja z Wagno.

O predlogu Metličani razmišljajo, prvi vtis pa je dober in kaže, da bo prišlo do podpisane nove listine, ki bo dosedanjim stikom dala trajen pomen.

Ni muha — predpis

Kdo se ne bi jezil, če avtobus vzame moža, žena pa mora v mesto peš

Ko so z Radovice, iz Drašč in drugih oddaljenih krajev začeli voziti v Metliko sodobni Viatorevi avtobusi, so si marsikje oddahnil v upanju, da je dolgoletnega pešačenja v službo konec. Pa sment: nekateri so zadovoljni, nekateri pa jezni tako, da bi sprevodniku najraje primazali klofuto.

Dogaja se, da gresta v službo mož in žena, vendar ima vstop v avtobus le mož, ženska pa mora peš kot prej, čeprav je avtobus na pol prazen. Kdo se ne bi jezil! Ne gre pa za muho sprevodnika ali zlehtnobo kogarkoli, temveč za predpis. Ali pa nerodnost, kakor kdo vzame.

Ko je VIATOR začel prevajati, je bilo dogovorjeno, da bo lahko prevajal le delavce tistih podjetij, s katerimi ima pogodbe, dokler občina ne sprejme odloka, s katerim Viator prevzema na njenem območju lokalni promet za vse potnike. Ker so odborniki sprejem tega odloka odložili do naslednje seje, avtobusi ne smejo jemati drugih potnikov kot delavce, katerih podjetja imajo z Viatorem pogodbo.

Verjetno gre za nesporazum, ki bo urejen še pred koncem oktobra. Odbornike je največ motila cena Viatorevih prevoznikov, češ da je dražja kot potovanja z avtobusom „Gorjancev“. Resda so prevozi z avtobusi podjetja VIATOR dražji, toda samo dokler so pogodbeni. Če bi postali lokalni prevozniki, bi bile cene take, kot veljajo za vso Slovenijo, in nižje, kot so zdaj. Tedaj namreč avtobusi ne bi vozili pol prazni in podjetje ne bi tvegalo izgube.

Prizadejim občanom, ki zdaj ježno gledajo za odhajajočim avtobusom, ko jim praši vso pot do tovarne, ne kaže drugega kot počakati, da se odborniki vnovič sestanejo in ponovno sklepajo o tem, kako bodo uredili lokalni prevoz.

TONI GAŠPERIČ

SPREHOD PO METLIKI

V STARI ŠOLI, kjer bo dobila svoje prostore mestna godba na pihala, bodo po zadnjih vesteh vgradili tudi centralno kurjavo. Če nameravajo dela končati do letošnjega občinskega praznika, bo treba pohiteti.

DELAJSKE SINDIKALNE športne igre potekajo že ves mesec. Letos se je prijavilo rekordno število ekip, ki se potegujejo za prva mesta v nogometu, rokometu, odbojki, kegljanju, šahu, streljanju z zračno puško in namiznem tenisu. Ob tekmah tudi gledalcev ne manjka.

SKORO VSAK DAN obišče tovarno BETI kakšna izletniška skupina, ob petkih in sobotah pa se zvrsti celo po več skupin. Z ogledom tovarne in ljubeznim sprejemom so navadno vsi zadovoljni.

OB VEČJEM NALIVU se nabere okoli stavbe vrtca precej vode. Prav

bi bilo, če bi čimprej izkopal odvodne kanale. Že dolgo obljubljajo tudi gugalnice, vrtljake in peskovnike v okolici ustanove, a do zdaj še ni nič videti.

MESTNI PROMET je vedno gostejši, tako je tudi v Metliki že začelo primanjkovati parkirišč. Vozniki ustavljajo, kjer se jim ljubi. Posebna gneča je pri Badovinčevem kegljišču, pred hotelom in gostiščem Na Drašču. Za parkirišča bo treba poskrbeti, toda ne na račun lepih zelenic.

GLAVNO CESTO operejo le pred večjimi prazniki, medtem ko v drugih mestih to opravijo vsaj enkrat na teden. Morda bi razmislili o nakupu kamiona za pranje ulic?

SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA je z zelenjavo bolj slabo zalozena. Gospodinjje so primorane zelenjavo kupovati pri kmetih, a je vprašanje, če jo dobijo.

metliški tednik

Črnomaljski poročevalec

Vzgoja ljubiteljev cvetja in zelenja se začne v osnovni šoli, kjer učenci pri urah gospodinjstva tudi vrtnarijo. Pri urejanju gredic in zelenic ob šoli vcepljajo mladini smisel za urejeno in negovano okolje. Posnetek je izpred osnovne šole bratov Ribarjev v Brežicah. (Foto: J. Teppey)

VEDETI VEČ O SVOJI HIŠI JE PRAVICA VSEH DELAVCEV

Samoupravljalčevu odločanje naj preseže ozke meje malega obrata

Kmalu bomo videli, kako so dejanja sledila besedam – Nove poti na dlani

Koliko temeljnih organizacij združenega dela – to je zdaj vprašanje, ki zaposluje politiko in gospodarstvenike. Za samoupravne pravice gre, za katere so še marsikje prikrajšani. Kje so pogoji za osamosvojitve, bodo pokazale analize. Občinska konferenca ZK v Brežicah je marca sprejela tovrstna priporočila in pričakovati je, da bo uresničevanje sprejetih stališč kmalu na rešetih.

Novinarji smo na nedavnem pogovoru s predstavniki skupščin in družbeno-političnih vodstev zvedeli, da imajo možnosti za ustanovitev temeljne organizacije združenega dela: Tovarna pohištva, Zdravilišče Čateške Toplice, Agroservis, Kmetijska zadruga Bizeljško skupaj z brežiško enoto Slovenija vina in obrat Industrije motornih vozil Novo mesto. Ta je med tem že dobil

omejene pravice in delavski svet IMV ga je na zadnji seji preimenoval v Tovarno avtomobilskih prikolic Brežice.

Komisija za družbenoekonomske odnose pri občinski konferenci ZK ugotavlja, da so brez razširjenih pravic še kolektivni obratovi Beti v Dobovi, Jutrjanika v Brežicah, Petrola na Čatezu in Dinosa v Brežicah. Seveda se razprave ne bodo začele

brez predhodne preučitve njihovega položaja in možnosti.

V občini menijo, da pa vsekakor ti delavci morajo vedeti, koliko ustvarjajo in koliko sredstev se prelika nazaj v njihove delovne organizacije. Gre tudi za to, da ti mali kolektivni sodelujejo pri načrtovanju razvoja obratov, v katerih si služijo kruh. Soodločanje o prihodnosti bo povečalo interes zaposlenih za razvoj in napredek celotnega podjetja.

J. T.

Mihajlo Pope, ki v brežiški glasbeni šoli poučuje v oddelku pihala in trobila, že drugo leto prizadevno vodi mladinsko godbo. V njene vrste vabi fante in dekleta od 12. do 22. leta starosti. Prednost imajo tisti, ki so že kdaj igrali kak instrument. Sprejeti pa bodo tudi vsi ljubitelji igranja v pihalnem orkestru, ki imajo voljo in veselje do sodelovanja. Podrobnejše informacije so interesentom na voljo v glasbeni šoli. (Foto: J. T.)

NOVO V BREŽICAH

PROSTOVOLJNI ENOTI majorja Antona Kosa bodo za letošnji občinski praznik izročili domovinsko listino. Odlok o podelitvi domicila borecem za severno mejo 1918/1919 je sprejela občinska skupščina na seji 12. oktobra. Slovesna izročitev listine bo 28. oktobra.

CESKO OD MOTELA NA ČATEŽU do Horvatića uničuje voda ki se razliva po njej, odkar so si prebivalci napeljali vodovod. Edino tu odsek še ni asfaltiran, zato si zlasti turistični delavci želijo, da bi jih v teh težnjah podprla občina. Prepričani so, da bi skupaj hitro našli rešitev za ta korak in se tako izognili nevarnostim zaradi vode, ki se odteka nanj.

UČENCI OSNOVNIH ŠOL na Bizeljškem in v Pišecah pomagajo kmetijski zadrugi pri trgatvi. V to delo se vključijo vsako leto, saj s tem tudi nekaj zaslužijo za izlete in druge namene.

PREVOZ BREŽICE bo letos imel za 23 milijonov dinarjev prometa. Trenutno zaposluje podjetje 165

ljudi, v uku pa ima 25 vajencev. Letos bodo šoferji Prevoza prepeljali okrog 210 tisoč ton tovarov. Največ prevažajo papirja, in sicer na relaciji Krško-Beograd.

BREŽIŠKA BOLNIŠNICA štendi leta enajst dijakov na srednjih šolah in štiri študente višjih šol. Od 1961 do zdaj je ustanova štendirala 5 zdravnikov, 5 študentov višjih šol in 24 dijakov na srednjih strokovnih šolah.

V TRGOVINAH SE vedno primanjkuje sladkorja. Napovedujejo, da bo pomanjkanje trajalo do novega leta. Sladkor najbolj pogrešajo vinogradniki, ker je grozdje kislino in ker menijo, da brez dodatka sladkorja vino ne bo dobro.

CENE V POSLOVALNICI: s sadjem in zelenjavo. V soboto smo za kilogram zelenjave in sadja zabeležili te cene: radič 18 din, zelje 2 din, kislota 4,8 din, špinača 9, paprika 5,80 in 4,80, por 5,40, cvetača 8, čebula 4, fižol 9,1 in 7, krompir 1,75, pesa 3, kostanj 3,3, hruške 7,60, jabolka 4,80 in 5, limone 15, breskve 15, grozdje 7 din.

Proti socialni neenakosti

Predstavniki sindikalnih organizacij brežiške občine so se zbrali 12. oktobra na volilni konferenci, da se temeljiteje pogovorijo o vprašanjih, ki jih bodo na 8. kongresu reševali vsi slovenski sindikati.

Razprava je bila kljub razdrobljenosti usmerjena na vse, kar v današnjem delovnem človeku vzbuja odpor: socialna neenakost, kršitve dogovorjenih sklepov in stališč na vseh ravneh, odtujevanje rezultatov dela neposrednim proizvajalcem, nezdravo združevanje bogastva in oblasti ipd.

Građivo za kongres je bilo v celoti sprejeto. Za delegate so izvolili Alojza Ferencaka iz tovarne pohištva, Franca Veselica iz brežiške bolnišnice in Borisa Rožiča iz trgovskega podjetja Krka.

OBUTEV ZA ZIMO!

Poslovalnica »ČEVLJI« trgovskega podjetja »KRKA« iz Brežic vas vabi k nakupu raznovrstnih čevljev, škornjev in copat – moških, ženskih in otroških – za jesen in zimo.

Poslovalnica »ČEVLJI« trgovskega podjetja »KRKA« iz Brežic je na nasprotni strani avtobusne postaje. Pridite in zadovoljni boste. Priporoča se kolektiv.

MARJAN ROŽIČ NA VOLILNI KONFERENCI V KRŠKEM

Zavzeto o vsem, kar tare delavca

Družbena graditev stanovanj v krški občini nazaduje – Sindikat zahteva odpravo sedanjih nesorazmerij – Podražitve so kot bumerang

Volilna konferenca občinskega sindikalnega sveta, ki sta ji prisostvovala sekretar centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Marjan Rožič in tajnik republiškega sindikalnega sveta Jože Marolt, je bila nadvse uspešna. To potrjuje izredno dobra udeležba delegatov ter tehtna in kritična razprava o vsem, kar teži delavski razred.

Obsodba nasilja

Koroški partizani na obisku v Krškem

„Zveza koroških partizanov“ je lani slavila 25-letnico delovanja. V vsem tem času se vrste njenega članstva niso zredile, četudi so za koroškega partizana življenjski pogoji v Avstriji zelo težki in jih je odšlo že veliko „s trebuhom za kruhom“ po vsej deželi. Kljub temu pa so še vedno vsi odločni, da se borijo za svoje manjšinske pravice, ki jim jih ravno ta čas nekateri odrekujejo.

Tako je spregovoril na tovarniškem srečanju v soboto zvečer v Kostanjevici predsednik Zveze koroških partizanov Karel Prusnik-Gasper. Zgolj naključje je bilo, da je 4-članska delegacija te organizacije obiskala krško občino ravno v času, ko dosega divjanje avstrijskih skrajnežev proti slovenski manjšini na Koroškem svoj višek.

„Koroški Slovenci smo še vedno prepričani, da večina poštenega avstrijskega delovnega ljudstva podpira naš pravičen boj in da sedanjí „pocestni teror“ ne bo prerasel v „vroči teror“, je dejal predsednik Zveze koroških partizanov.

Gostje so si med bivanjem v krški občini ogledali brestanski muzej slovenskih izgnancev in se poklonili spominu padlih borcev ter žrtvam nacizma in fašizma ob spomenikih v Krškem, na Senovem in v Kostanjevici. Ob zaključku obiska so Korošci pozvali predstavnike občinske zveze ZB NOV, da jih prihodnje leto ponovno obiščejo, vendar v mirnejšem ozračju, kot vlada na Koroškem dandanes.

Z. SEBEK

TOPLA STREHA Za lepšo jesen

V štirih letih 341 stanovanjskih posojil

Leta minevajo, borci narodnoosvobodilne vojske so vsak dan starejši, vsak dan bolj potrebni toplote, urejenega doma. V krški občini so zadnje čase ugodno rešili že mnogo prošelj za stanovanjska posojila. Že pred izidom republiškega predpisa je imela občinska Zveza ZB NOV evidentiranih nad 200 kritičnih primerov, od 1965 do danes pa je priskrbel kredit 341 prosiilec.

Zelo pereče primere so reševali sproti in teh zdaj ni več. Trenutno prosijo za posojila za adaptacijo stanovanj in stanovanjskih hiš 40 borcev, za graditev novih hiš pa imajo 20 prošelj. V dveh, najkasneje treh letih bodo zadovoljivo rešili tudi teh 60 vlog. Medtem bodo seveda prihajale nove, saj marsikdo šele zdaj, na stara leta, pomisli nase, na možnost za udobnejšo življenjsko jesen.

V štirih letih so v občini dali za stanovanja borecem nekaj nad osem milijonov dinarjev. S tem denarjem so pomagali 92 zaposlenim borecem, 153 kmetom, 92 upokojevcem. Družbena stanovanja so dodelili štirim bivšim borecem. Stevilo rešenih prošelj dokazuje, da so imeli ves čas posluš za želje članstva po urejenih stanovanjskih razmerah. Tako politiko bodo vodili tudi vnaprej, saj ne želijo, da bi bil kdo med njimi po krivici prizadet. Vsakdo ima pravico zaprositi za kredit, če bi si rad izboljšal stanovanje in če bo komisija ugotovila, da je upravičen do take pomoči.

J. TEPPEY

lektivih pa pridobitev našega samoupravnega sistema še ne uveljavljajo. Izjema je le tovarna papirja, kjer so ustanovili tovrstno komisijo. Še kati se bodo odločno zavzemali za hitrejšo usklajevanje samoupravnih aktov z ustavnimi dopolnili.

ZIVKO SEBEK

HITRO IN DOSLEDNO!

„Komunisti krške občine praznovamo zahteve, ki jih vsem organizacijam in članstvu našega pisma predsednika ZKJ Josipa Brozja-Tita in Izvršnega biroja. Ugotovljamo, da akcijski program, ki ga sprejela naša konferenca, temelji na enakih izhodiščih. Zato tega programa tudi po pismu ne bomo spreminjali, le borili se bomo, da bomo sprejela stališča hitreje in dosledneje uresničevali.“ je dejal v četrtki razširjeni seji komiteja njegovega sekretarja Milan Ravbar.

O pismu bodo v kratkem razpravljali po vseh osnovnih organizacijah pa tudi na sejah komiteja in vseh misij pri občinski konferenci ZK. Da ne bi sklepi Zveze komunistov izžveneli v prazno, kot se je to tam dogajalo, bo treba tudi v krški občini organizacijo okrepiti in seči večjo idejnopolično uspešnost članstva. Da bi nekateri pismeni vprašanja hitreje reševali, bi o njih veljalo najprej razpravljati okviru aktivov komunistov gospodarstvenikov, prosvetnih delavcev, občinskih odbornikov in podobno. To je bil eden izmed konkretnih predlogov, s katerimi naj bi pismu predsednika Tita in Izvršnega biroja komunisti okrepili delovanje.

Volilno konferenco občinskega sindikalnega sveta v Krškem je minuli teden obiskal sekretar centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Marjan Rožič (na levi) in sodeloval v razpravi, ki je odločno postavila v ospredje interese delavcev. (Foto: Jožica Teppey)

KRŠKE NOVICE

NA KRŠKEM POLJU LETOSNJA LOVSKA sezona na pernato divjad ne bo tako uspešna kot prejšnje. Slabo vreme je vplivalo na prirastek divjadi. Da bi lovski turizem vseeno prinesel dovolj izkupička, bodo letos domači lovci zmanjšali odstrel.

V PONEDELJEK POPOLDNE JE BILO NA RAKI pionirsko kviz tekmovalje v počastitev 30-letnice Zveze pionirjev Slovenije. Nastopalo je pet ekip: s Senovega, Brestanice, Krškega, Leskovca in Rake. Najboljši pa je organizator tekmovalja v znanju, občinska Zveza prijateljev mladine, izročil knjižne nagrade.

DANES DOPOLDNE SE MUDE V KRŠKI občini delegacija republiške konference Zveze mladine. Po pogovoru z občinskim mladinskim političnim aktivom se bodo gostje seznanili z delom tovarniškega mladinskega aktiva Liska-Senovo in v vaškim aktivom na Rožnem.

V TEKMOVANJE PIONIRSKIH ODREDOV za plaketo „Matije

Gubca“ se bodo poleg slovenskih vključili tudi hrvaški otroci. To so se domenili na posvetu, ki je bil na pobudo občinske Zveze prijateljev mladine v petek v Krškem. Kot je znano, je namen tekmovalja, da čim več pionirjev spozna kroge in dogodka iz hrvaško-slovenskega kmečkega upora 1573. V Krškem so tudi sklenili, da bodo to pomembno akcijo zaključili prihodnje leto oktobra.

V NADALJEVANJU DELAVSKIH SPORTNIH iger se se moške ekipe pomerile v odbojki. Med sedmimi moštvi so kot lani zmagali tekmovalci Celuloze, pred Kovinarsko, Agrokombinom in SOP.

NOVA SEZONA V GALERIJ

V petek, 20. oktobra, bo v prostorih krške galerije odprta razstava kiparja Gabriela Kolbica. Umetnik se bo ob občinstvu predstavil s plastiki in akvareli.

KRŠKI TEDNIK

BREŽIŠKE VESTI

Tolpa ujeta — blagajne so si oddahnile

Milan Sevenšek, Ivan Vegel, 17-letni J. P. in Andrej Gorenjak imajo na vesti 15 blagajn, iz katerih so pobrali za več kot 480.000 dinarjev — V Brežicah jim sreča ni bila mila: štiri blagajne so vlomili, v peti je bilo 400.000 dinarjev, pa je niso zmogli!

Pred spretnimi prsti izvežbane tolpe kriminalcev več časa ni bila varna nobena blagajna pri nas, če je bila še tako dobro zavarovana. Milan Sevenšek, 26-letni nezaposleni natakari iz Dola pri Hrastniku, Ivan Vegel, 30-letni brezdelnež iz Brežic, njegov 17-letni polbrat J. P. z Vinjega vrha pri Krškem in 24-letni Andrej Gorenjak iz Bohorine pri Slovenskih Konjicah pa so se na lastni koži prepričali, da ima vsak začetek tudi svoj konec.

Predstavniki celjske uprave javne varnosti so sporočili javnosti rezultate obsežne in dolgotrajne akcije, v kateri so se izkazali kriminalisti in miličniki domača vseh slovenskih uprav, sodelovali pa so tudi s hrvaškimi kolegi. Pomoč občanov je bila prav tako dobrodošla, saj so bili lopovi spretni in se niso ustrašili ničesar. Vegla in J. P. so prišli 14. septembra v Litijo, ko sta prišla po denar, potem ko sta oropala tamkajšnjo pošto, Sevenšek je padel v zanko v Škofji Loki 17. septembra, kjer sta bila zmenjena z Veglom, medtem ko so Gorenjaka aretirali 27. septembra. Tolpa je zdaj za zapahi, sodili pa ji bodo v Novem mestu. Zadevo je namreč že dobil v roke preiskovalni sodnik iz Novega mesta.

Tolpa desetletja

Milan Sevenšek je bil že kaznovan. Ta natakari brez zaposlitve se je v Kopru poročil, in čeprav so doma dobro situirani, je zašel na stranpota. Zaradi vzloma v blagajno je odsedel dve leti, potem pa je v Italiji kradel avtomobile in jih v Jugoslaviji preprodajal. Od oktobra 1970 do marca lani je bil v preiskovalnem zaporu, sodba — dobil je 20 mesecev kazni — pa še ni pravomočna. Skupaj z Veglom sta na Dobu skovala načrte za nove akcije. Večkrat je bil tudi pri bratu v Nemčiji, ki že več kot 10 let živi v Berlinu.

Ivan Vegel je pred 10 leti pobegnil v Avstralijo. Tam je bil zaradi ropov in vlomov obsojen na 4 leta zapora, potem pa so ga izgnali s celine kengurjev. Tudi on je bil dostikrat pri bratu v Nemčiji. 1968 je bil zaradi vlomov obsojen na leto dni, konec 1969 je šel k vojakom, lani spomladi pa je prišel domov. Največ se je zadrževal v Brežicah; bil je poročen z natakari, sam je bil brezposeln. Roki pravice se je izogibal tako, da mu je brat pošiljal iz Nemčije po nekaj 100 mark vsak mesec: tako je opravičeval svoje življenje na veliki nogi.

Vegel je vzel za pomagača tudi polbrata J. P., ki je vedel za vse vlome, na prvem večjem praktičnem izpitu v Litiji pa je dobil nezadosno — saj so ju ujeli.

Andrej Gorenjak se je s Sevenškom spoznal v koprskih zaporih. Tudi on je bil predtem že kaznovan.

Vegel in Sevenšek, voditelja

tolpe, se v javnosti nista kazala skupaj. Vegel je od Borisa Obrula iz Globokega pri Brežicah dobil dva potna lista na imeni Aleksander Veber in Andrej Stevčević. Oba sta bila preklicana zaradi tatvine. Sama sta izjavila: „Vlomljala bova, dokler ne bova kje dobila kaj velikega!“

Fičo ali alfa romeo

V svojih kriminalnih podvigih nista izbirala sredstev, saj sta zakrivala sledi na najrazličnejše načine. Enkrat so ju videli v fičku, drugič sta se peljala z alfa romeom. Pri prvem vlamu v Ptuj so si ljudje zapomnili prve tri številke z registrske številke fička. Ujemale so se s številkami Sevenškovega avtomobila — toda ko so zjutraj prišli miličniki na ogled, je bil avto razstavljen! Dokazov tako ni bilo, ostal je zgolj sum.

Tolpa je vedno delala v rokavicah, do blagajn je prišla z vlommi, „strokovno“ pa jih je odpirala na različne načine.

Od Ptuja do danske banke

Tolpa, ki se je zdaj znašla za zapahi, je 28. novembra lani vlomila v upravne prostore trgovskega podjetja Izbira v Ptuj. Tam niso našli nobene blagajne, zato so se odpravili v poslovalnico tega podjetja, iz katere so odpeljali blagajno. Ko so jo odprli, so jo odvrli v gozdu blizu Kidričevega, odnesli pa so več kot 90.000 dinarjev.

Vegel in Sevenšek sta se 29. novembra odpeljala v Nemčijo, denar pa sta spravila.

Sploh sta „blagajničarja“ rada potovala, saj sta prekrizala Nemčijo, Anglijo, Francijo in Dansko. Iz Danske je za Sevenškom prišel še spomin: mednarodna tiralica Interpol, ker je oropal banko in odnesel 28.000 danskih kron.

Letos poleti sta spet začela operirati: konec julija sta iz Mercatorjeve trgovine v Metliki odnesla 30.000 dinarjev, še v istem mesecu 800 dinarjev iz kraljeviškega Marketa. Vlomila sta tudi v kranjsko samopostrežno trgovino, a nista ničesar odnesla. Avgusta sta obiskala samopostrežno trgovino „Slatina Radenci“ in odnesla za 30.000 dinarjev denarja in znamk. Sam Sevenšek je s pomagači vdrl v kovinarsko šolo v

Mariboru in odpeljal blagajno, v kateri pa je bilo le 880 dinarjev.

Skupaj sta lopova vdrla tudi v Železnino v Podsusedu pri Zagrebu in odnesla 70.000 dinarjev, od tega več kot polovico v devizah. Vlomila sta tudi v bencinsko črpalko v Samoboru, kjer sta dobila 7.000 dinarjev. Poskus v trgovino v Bregani se jim je ponesrečil. Vegel se je letos vrnil sam in nabral za 5.000 dinarjev plena.

V Brežicah sta se opekla

7. septembra letos sta vlomila v brežiško pošto. Štiri blagajne sta odprla in odnesla iz njih 5.600 dinarjev in za 7.400 dinarjev znamk. Poskušala sta vlomiti še v peto blagajno, v kateri je bilo več kot 400.000 dinarjev, vendar je nista mogla odpreti. Znamke, ki sta jih nakradla v Brežicah in Radencih, je Sevenšek pretopil na Jese-nicah pri Nataši Cih.

V Krškem sta 11. septembra vlomila v poslovalnico Železnine in ukradla 20.000 dinarjev, tri lovske puške, pištolo in municijo. Puške sta pri Veglu skrila pod pod, pištolo pa je nosil Sevenšek. Ko so ga v Škofji Loki prijeli, jo je imel tudi pri sebi in je priznal, da bi jo uporabil, ko bi bil imel priložnost za to.

Po tem vlamu sta se ločila in se zmenila za sestanek v Škofji Loki. Vegel je na svojo roko skočil še v Litijo, kjer je oropal pošto, a se je s polbratom ujel v zanko, ko je prišel po skriti plen. Sevenšku so postavili zasedo v Škofji Loki in tam je bilo tolpe tudi konec.

15 blagajn — 50 starih milijonov

Tolpa je za zapahi, tožilstvu pa so zaradi prikrivanja prijavi-ti tudi Cihovo in Sevenškove starše. Četverica ima na vesti 15 vlomov v blagajne s skupnim izkupičkom blizu 500.000 dinarjev. Litjskih 200.000 so takoj zasegli, velike večine drugega denarja pa nimajo. Lopovi so živeli na veliki nogi, zdaj trdijo, da so ves denar zapravili. To pa je malo verjetno, saj se je Sevenšek, recimo, hvalil pred zagrebškimi prijateljicami noči — tam je bil čest gost — da ima veliko denarja varno naloženega v tujih bankah.

Upravičen je tudi sum, da je del denarja pri Sevenškovem oziroma pri Veglovem bratu v Nemčiji, od koder je potem Vegel tudi dobival vsak mesec nekaj sto mark.

Ob koncu še to: kakor gredo vse čestitke prizadevnim organom javne varnosti, ki so vneto in natančno spletali matno mrežo okrog tolpe, tako velja tudi

zapisati, da je nerazumljiva premajhna tenkočutnost pri ravnanju z družbenim premoženjem!

V zaporu premišlja četverica roparjev na blagajne o svoji jasni usodi, veliko lahkkih deklet, ki so pomagale zapravljati denar, pa danes joče in se boji sramote. Kje je bila njihova vest takrat, ko bi lahko izdatno pomagale kriminalistom. Neverjetna je tudi malomarnost nekaterih portirjev v hotelih: Vegel in Sevenšek namreč na tujih potnih listih sploh nista spremenila fotografij — pa ju ni nihče ničesar vprašal! J. SPLICHAL

Ivan Vegel

Andrej Gorenjak

Milan Sevenšek

Mala kalvarija 90-letne Kraševke

Marija Pirc: človek pozabi, kdaj je bilo, ne pozabi pa, da je bilo — Sama ni ve, kolikokrat je morala zamenjati dom — Za sinom, ki je padel kot 16-leten dijak, ne bo nikoli prenehala žalovati

Oktobrsko sonce je škililo izza pordelih oblakov, ki so se cedili onkraj Marofa, nekje med Hmeljnikom in Kačjimi ridami. Vsaj tako je bilo videti s hodnika hiše, ki — malce odmaknjena od hrupa drvečih avtomobilov — že od zunaj daje videz varnega zatočišča. To bo najbrž prava beseda za dom Marije Pirc, ki je nedavno praznovala svojo 90-letnico pri „ta mladih“ v Ločni št. 41. Z njenim „obcestnim“ sosedom (že upoko-jenim) Ludvikom Žagarjem sva vstopila nenapovedana. Ni bila presenečena, čeprav je takoj nato priznala, da nima kdove koliko obiskov.

„Mir, samota... Na samoto se človek navadi. Tako je, moj lepi človek! Človek na koncu opesa, a sem hvaležna življenju, da se še lahko držim pokonci in si kuham. Ob mleku živim. Po domače... Tistega mestnega iz škričljive ne maram. Tako je to, moj lepi človek!“

Ne vem, ali je govorila meni ali Žagarju, kar je konec koncev vseeno, ampak vseh mi je bilo, kar je pritaknila koncu misli: tako je to, moj lepi... Zaupa v človeka, verjame mu, si skrivaj pribelžim, ona pa: „Vselej mi je bilo dobro. Ne, ne pravim tega kar tako. Mož je bil dober, otroci pozorni, zdrava sem bila. Bolj ali manj.“

Poleg šopka, ki diši po pomladi, je z netrešo se roko postavila terana na mizo in natočila: „Pijta, naj bo na zdravje zdravju in dolgemu življenju! Jaz ga pomalem, v čaju. Nikoli ga nisem preveč.“

Potem je začela pripovedovati, kod vse jo je nosilo življenje. „Rojena sem na Krasu, v Kavčicah. Lepo nam je bilo, nič nam ni manjkalo... Nato Trst, ne, Štirna. Da, tako bo. Tam sem se poročila. Mož je bil iz Kanala. Delal je v pristanišču. Pa so ga premostili na železnico v Monfalcone. Eh, veliko smo bežali. V prvi svetovni vojni je moral mož v vojsko, jaz pa malone iz kraja v kraj. Mož je bil kar nenehno vojak. Tako je to, moj lepi človek! Za knjigo, debelo knjigo! Koliko človek pre-stane!“

Res, kot bi pripovedovala iz knjige. Tisti presledki so zato, ker so manjkali listi. Kako škoda, da so zdesetkani! Veliko zanimivega bi lahko Marija Pirc

„prebrala“ z njih. A tu se ne da pomagati: z leti obledijo spomini, tudi pretrgajo se. Človek pomeša še to, kar ostane.

Osem otrok je rodila: štirje so še živi. Najbolj žal ji je za sinom, ki je kot šestnajstleten dijak padel pri partizanih. Ko bi vedela, kje počiva... Nikoli ni zvedela.

Po drugi svetovni jo je življenje zaneslo na Kočevsko. Mož je tam umrl pred trinajstimi leti. Samo mesec dni je še manjkalo do zlate poroke.

V Ločni je Marija Pirc osmo leto. „Toliko časa, pa ne vem za Novo mesto! Ne grem tja, če ni treba. Raje sem tu gori. Ne

pritožujem se. Moji so dobri z menoj. Čas, ki mi je ostal, bi rada v miru preživela. Ampak ali nudi ponesrečencu pomoč? Le-ta je dobil težje poškodbe in so ga morali prepeljati v celjsko bolnišnico. Miličnik je krivca nesreče Franca Goloba iskal eno uro po nesreči na domu, vendar mu ta ni odprl. Sele tri ure po nesreči, so ga lahko preizkusili z alkoestom, ki je do kraja potrdil domnevo, da je bil voznik vinjen.

Ko sva z Ludvikom Žagarjem odhajala, so se tisti oblaki med Hmeljnikom in Kačjimi ridami sčedili do golega neba. „Tako je to, moj lepi človek.“ bi rekla Marija Pirc... pod večer življenja se človeku marsikaj razjasni... I. ZORAN

Hotel se je strezniti

Franc Golob iz Sevnice po nesreči pobegnili

Je že tako, na cesti nisi varen, tudi če voziš skrajno desno. Tako je bilo v petek popoldne v Naselju heroja Maroka pred novim zdravstvenim domom v Sevnici. Kolesar F. P. iz Laz pri Boštanju se je peljal na kolesu po svoji skrajni desni. Za njim je pripeljal Franc Golob iz Sevnice s fiatom 1300 in se tako nesrečno zaletel v kolesarja, da ga je zbil na pokrov motorja in ga vleklo na vozilu 10 metrov dalje, dokler kolesar ni padel s pokrova na cesto.

Voznik avtomobila je rinil kolo 13 metrov, šele nato je obstal, vendar vseeno ni počakal na kraju nesreče, ali nudi ponesrečencu pomoč? Le-ta je dobil težje poškodbe in so ga morali prepeljati v celjsko bolnišnico. Miličnik je krivca nesreče Franca Goloba iskal eno uro po nesreči na domu, vendar mu ta ni odprl. Sele tri ure po nesreči, so ga lahko preizkusili z alkoestom, ki je do kraja potrdil domnevo, da je bil voznik vinjen.

Brežiška pošta — od zadaj. Tu sta Sevenšek in Vegel iz štirih blagajn odnesli denarja in znamk v skupni vrednosti 13.000 dinarjev. S puščico je označeno okno, skozi katero sta prišla v notranjost pošte.

DELO V RADOVLJICI

Veletrgovina ŠPECERIJA, BLEJ

razglašuje prosta delovna mesta za obrat KLAYNI-
CA V RADOVLJICI:

a) MESARJA prodajalca — za pakirnice

Pogoj: KV mesar prodajalec

b) ČISTILCA embalaže

Pogoj: NK delavec

c) HLEVARJA

Pogoj: NK delavec

Samsko stanovanje je zagotovljeno. Ponudbe
pošljite na naslov: Veletrgovina Špecerija, Bled,
Kajuhova 3, do 23. 10. 1972.

ODSLEJ V NOVIH PROSTORIH!

Splošna vodna skupnost Dolenjske Novo mesto,
obvešča vse poslovne partnerje in občane, da se
je uprava preselila v nove prostore na Trdinovo
cesto št. 23.

Telefoni:

hišna centrala: 22-341

direktor: 21-310

projektivna, C. komandanta Staneta 10: 21-339

DAVČNA UPRAVA OBČINSKE SKUPŠČINE NOVO MESTO

daje na podlagi 39. člena zakona o starostnem zava-
rovanju kmetov (Uradni list SRS št. 13/72) in 1. člena
odloka o ureditvi določenih vprašanj s področja sta-
rostnega zavarovanja kmetov (SDL št. 8/72) naslednje

obvestilo

O ODMERI PRISPEVKA ZA STAROSTNO ZAVAROVANJE

Razpored o odmeri prispevka za starostno zava-
rovanje kmetov za območje občine Novo mesto je na
vpogled za posamezne krajevne skupnosti izven No-
vega mesta in ožje okolice na sedežu krajevnih ura-
dov: Straža, Dolenjske Toplice, Žužemberk, Hinje,
Mina peč, Otočec, Smarjeta, Skočjan, Sentjerne in
Težka voda ter za krajevne skupnosti: Novo mesto,
Birnca vas, Bučna vas, Prečna, Gotna vas in Mali Slat-
nik na davčni upravi Novo mesto, soba št. 7 v času
od 19. do 27. oktobra 1972 od 8. do 14. ure.

Zdravstveni dom NOVO MESTO

razpisuje licitacijo za odprodajo
3 SANITETNIH VOZIL FIAT 750

in druge opreme oz. inventarja.

Licitacija bo 28. 10. 1972 ob 9. uri v mehanični delav-
nici zavoda, poleg hotela »Kandija«. Prednost pri na-
kupu ima družbeni sektor.

Zavarovalnica SAVA — PE Novo mesto

razpisuje delovno mesto:

— cenilca — likvidatorja
požarnih škod

POGOJI: srednja gradbena šola za visoke grad-
nje in najmanj 3 leta prakse.

Stanovanja ni na razpolago. Osebnih dohodki po pra-
vilniku. Prijave pošljite na naslov Zavarovalnice SAVA, Po-
slovna enota Novo mesto, Glavni trg 24. Razpis velja
do zasedbe.

TRGOVSKO PODJETJE NOVOTEHNA NOVO MESTO

razpisuje licitacijo za prodajo osnovnih
sredstev in sicer:

— 1 viličarja Steinbock

z vgrajenim Mercedes Dieslovim motorjem tipa
2C/340, dvilčna moč 2.000 kg.

Izključna cena je 135.000,00 din. — Licitacija bo 20. 10.
1972 ob 9. uri pred javnimi skladišči Novotehne v Buč-
ni vasi.

oglašujte v SL!

NOVO MESTO

sprejme v delovno razmerje

— FINANČNEGA KNJIGOVODJO

POGOJI: končana ESS s prakso v knjigovodstvu,
OD po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov,
stanovanje po dogovoru.

Interesenti ali interesentke naj se prijavijo pisмено ali
naj se osebno zglase na upravi Zavoda, Novo mesto,
Trubarjeva 2.

Rok prijav 15 dni po objavi v DOLENJSKEM LISTU.

NOVO MESTO

sprejme v delovno razmerje s polnim delovnim
časom za nedoločen čas

1. knjigovodjo osebnih dohodkov —
1 delovno mesto

2. vzdrževalca strojev — 2 delovni mesti

3. orodjarja — 1 delovno mesto

4. obratnega električarja — 1 delovno
mesto

POGOJI:

pod 1. ekonomski tehnik, poskusno delo 2 meseca

pod 2. strojni ključavničar, poskusno delo 2 meseca

pod 3. orodjar, poskusno delo 2 meseca

pod 4. elektromehaničnik, poskusno delo 2 meseca

Pismene ali osebne prijave sprejema splošni sektor
podjetja »ELA«, Novo mesto, Ragovska 7a, in sicer 15
dni po objavi.

DOBRE
KNJIGE
SI
NAROČITE
PRI
PREŠERNOVI
DRUŽBI

61000 LJUBLJANA

Borsetova 27

Dva požara

13. oktobra popoldne je izbruhnil
požar na kozolcu Erne Macul iz
Mrčnih sel pri Senovem. Razširil se
je na 5 metrov oddaljeno stanovanjs-
ko hišo, kjer sta zgorela ostreže in
strop. Škodo so ocenili na 4 mili-
jone starih dinarjev. Požar so zane-
tili otroci, ki so se pri kozolcu igrali
z vžgalicami. Drugi požar je nastal
na kombiniranem gospodarsko-sta-
novanjskem poslopju Amalije
Zakšek iz Dobrave pri Krškem. Po-
žar je zakrivila lastnica sama, ko je
neprevidno nalivala petrolej v petro-
lejško. Škodo so ocenili na 3 milijone
starih dinarjev.

Radna: smrt na mostu

14. oktobra je peljal proti Zidane-
mu mostu z osebnim avtomobilom
Anton Unetič iz Pesjega pri Velenju.
V Radni je po mostu iz severne
smerti pripeljal s poni ekspresom
Slavko Gorenc (21 let) iz Črešnjic
pri Krškem. Avtomobilist je zadel
Gorenca, da je ta obležal na desni
strani cestišča s tako hudimi po-
škodbami, da je čez nekaj časa
umrl.

Trčenje na ozki cesti

13. oktobra je peljal Franc Ungar
iz Stepanškega vrha proti Treb-
njemu. V nepreglednem ovinku v Je-
lovcu je iz nasprotne smeri pripeljal
voznik avtobusa Vinko Pelko iz
Sentjanža in je zaradi preozke ceste
prišlo do trčenja. Škode je za 6000
din.

Tovarna celuloze in papirja

DJURO SALAJ, Krško

Tovarniška 22

PRODA NA JAVNI LICITACIJI

— SPAČEK CITROEN — DOSTAVNI

kamionet Citroen, dostavni, nabavljen leta 1969;
najnižja izključna cena 10.000 din.

— KOMBI SUPER B IMV 1600

nosilnost 1.000 kg, nabavljen leta 1968, najnižja
izključna cena 20.000 din.

Licitacija bo 26. oktobra 1972 ob 10. uri v garažah to-
varne, Tovarniška 22, kjer bo tudi od 8. do 10. ure
ogled vozil. K licitaciji so vabljene družbene organiza-
cije in zasebniki.

Svet osnovne šole GRM, NOVO MESTO

RAZPISUJE:

1. delovno mesto učitelja telesne vzgoje

predmetni učitelj s specializacijo plavanja

2. delovno mesto administratorke

Interesenti naj se prijavijo najkasneje 15 dni po ob-
javi razpisa.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše tete

MICI KOVAČIČ, roj. JERIČ

iz Skočjana

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo v času dolge
bolezni obiskovali in jo tolažili, posebno sosedom, g.
župniku in čast. sestram za pomoč, ki so jo nudile v
bolezni. Hvala tudi zdravnikom in osebju internega od-
delka bolnice v Novem mestu za pomoč in nego v zad-
njih tednih bolezni, vsem, ki so se od nje poslovili, ji
darovali cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti.
Vsem še enkrat najlepša hvala.

Novo mesto, 16. oktobra 1972

Zalujoči: nečakinja Lojzka in drugi sorodniki

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža in očka

MARJANA ROLIHA

iz Šmalčje vasi št. 1
p. Sentjerne

se iz srca zahvaljujemo »KRKI«, tovarni farmacevtskih
in kemičnih izdelkov, Novo mesto, vsem sorodnikom,
prijateljem, sosedom in znancem, ki so nam izrekli so-
žalje in nam v najtežjih trenutkih stali ob strani. Po-
sebna hvala darovalcem cvetja in vsem, ki so pokoj-
nika spremili na zadnji poti.

Zalujoči: žena Martina, sin Marjan in hčerka Matejka

ZAHVALA

Komaj štiri mesece po tem, ko je izgubila svojega sina Poldeta, partizanskega invalida in enega
prvih organizatorjev OF v mirnskih hribih, in komaj nekaj dni po svojem 85. rojstnem dnevu, ki
ga je s poslednjimi močmi še obhajala v krogu svojih dragih, je sklenila svoje življenje naša
dobra mama

TEREZIJA SMREKAR

TREBANJSKA BABICA

Njeno življenje je bilo en sam delovni dan, dan pomoči trpečim in ubogim, bila je priča prvemu
vzdihu in prvi bolečini več ko pet tisoč trebanjskim občanom, ki je niso pozabili, kar je potrdil
njen pogreb. Ob tej priložnosti naj se iskreno zahvalimo vsem, ki so ji kdaj pomagali. Zahvalo
smo dolžni gosp. Angeli Kovarik, ki ji je več let lajšala njen utrjeni življenjski večer potem,
ko si je rajnica zlomila nogo in postala nepokretna, zdravnikom in strežnemu osebju pljučnega
oddelka bolnišnice v Novem mestu za vzorno skrb, nego in blago potrpežljivost, ki so jo izka-
zovali in tako potrpežljivo lajšali zadnje mesece njenega življenja. Zahvalimo se prestonici
pljučnega oddelka dr. Veleni Zakrajšek-Severjevi, ki je s svojim znanjem in plemenitostjo rajni
izkazovala vso skrb in globoko človečnost, vaškim pevcem, ki so s Pangretovim Videtom zaje-
mali iz njegove neizčrpne zakladnice starih žalostnih ob njenem mrtvaškem odru, trebanjskim
in mirnskim pevcem, ki so pod vodstvom Franceta Kocjana tako lepo peli pri pogrebem
obred, g. župniku Janezu Petku za pogrebni obred in poslovinne besede, mirnskemu pevskemu
zboru, ki je pod vodstvom tov. Pečka zapel pretresljive poslovinne pesmi, nosilec prapora ZB
in društva upokojencev iz Mirne. Zahvala naj velja tudi govornikom Francetu Kristofu in Na-
cetu Korbarju, ki sta se od nje poslovila na njenem domu, dolgoletnemu mirnskemu županu
Franju Bulcu za ganljive besede, s katerimi je orisala pokojničin človeški lik in njene žrtve med
NOB, predstavnici zdravstvenega doma iz Trebnjega Anici Znidaršičevi za njene izbrane poslo-
vinne besede, s katerimi je orisala pokojničin podoben zdravstvene delavke, delovnemu kolektivu
zdravstvenega doma v Trebnjem, ki se je je tolikokrat spomnil ob praznikih in obdržal z njo
prisrčne stike tudi potem, ko je šla v pokoj, številnim darovalcem tako lepih vencev, materam,
ki so v pravi množici prišle k njenemu mrtvaškemu odru s cvetjem hvaležnosti v rokah. Za-
hvalimo se tudi dr. Jerneju Kranjcu, ki je bil priča poslednjim utripom njenega predobrega
srca, sosedom in vaščanom Zgornice in Sevnice, kolektivu osnovne šole Kostanjevica, predstavi-
nikom občinske skupščine Krško in Velenje ter vsem tistim, ki ste jo v tako obilnem številu
pospremili na njeni zadnji poti.

Zalujoče družine: Smrekar, Sladič, Smrk, Kozlevčar in drugo sorodstvo

